

SRBSKA SKUPNOST V SLOVENIJI (statistična slika *)

Miran Komac

1.

Srbska skupnost (populacija) v Sloveniji predstavlja v etnično-numeričnem smislu manjšino; ob zadnjem popisu prebivalstva (1991) se je na vprašanje o narodnostni pripadnosti deklariralo za pripadnost Srbom 47.911 oseb, kar je predstavljalo 2,44 % prebivalstva Republike Slovenije. Za mnoge, ki jim je etnična kategorija človeka primarna, se je številka zdela diskutabilna. Za tiste, ki jim je etnični purizem pomemben sestavni del življenjskega obnašanja, se zdi številka previsoka; za druge, ki vztrajno merijo kvaliteto odnosov med različnimi etničnimi skupinami le s številom (obsegom) posameznih populacij (in teh se v okviru etničnih skupin nikjer ne zmanjka), se zdi številka prenizka. Srbe poskušajo najti predvsem znotraj kategorij "narodnostno neopredeljeni"¹ in kar obsežne kategorije "neznano"². Toda tovrstno početje je sizifovo delo, polno nevarnih pasti in vir upravičenih ugovorov s strani drugih narodov, ki živijo v Sloveniji. Konec koncev bi prav vsi, ki "boleljajo" za številčnim pomanjkljajem, zahtevali, naj se jim nekaj "doda" iz teh ostankov.

Skromna opomba v potrditev zapisanega: pogosto se srbska skupnost povezuje s pravoslavno veroizpovedjo. Takšna trditev je lahko močno upravičena, saj se je pretežni del prebivalcev srbske narodnosti (71,6 %) opredelil za pravoslavno veroizpoved. Toda kot nam kažejo podatki iz priložene tabele (Tabela št. 1), niso vsi Srbi pravoslav-

*Članek je dopolnjen prispevek, ki je bil predstavljen na znanstvenem srečanju "Srbi v Sloveniji", ki so ga organizirali World Serbian Community, SANU in Matica srbska iz Novoga Sada v Sremskih Karlovcih (ZR Jugoslavija), 8. in 9. junija 1996. Gradivo je bilo zbrano na Zavodu R. Slovenije za Statistiko, Ministrstvu za notranje zadeve in Ministrstvu za kulturo. Omenjenim inštitucijam in strokovnim sodelavcem, ki so sodelovali pri tem delu, se topla zahvaljujem.

¹ Leta 1971 je bila sprejeta klasifikacija, ki je ustrezala ustavnim določbam o enakopravnosti vseh narodov in narodnosti in o pravici prebivalcev, da prosto izjavijo narodnostno pripadnost, včevši pravico, da se narodnostno ne opredelijo, če se ne želijo. V tej klasifikaciji, ki je veljala tudi ob popisu prebivalstva leta 1981 in 1991, so vsi prebivalci razvrščeni v dve osnovni skupini:

a) narodnostno opredeljeni

b) narodnostno neopredeljeni

Prebivalci, ki se niso narodnostno opredelili, so glede na odgovor razvrščeni v tri skupine:

a) narodnostno se niso opredelili,

b) opredelili so se kot "Jugoslovani",

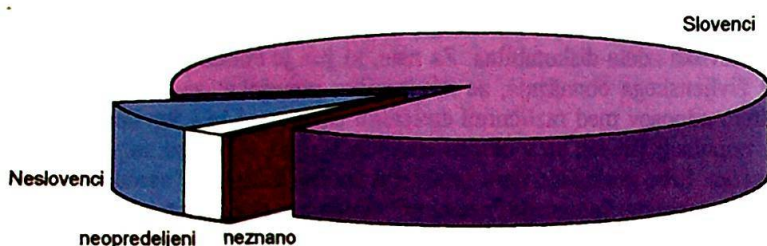
c) opredelili so se po regionalni pripadnosti.

² V kategorijo "neznano" so bile uvrščene osebe, ki na vprašanje o narodnostni pripadnosti niso želeli odgovoriti, ali se niso želeli opredeliti.

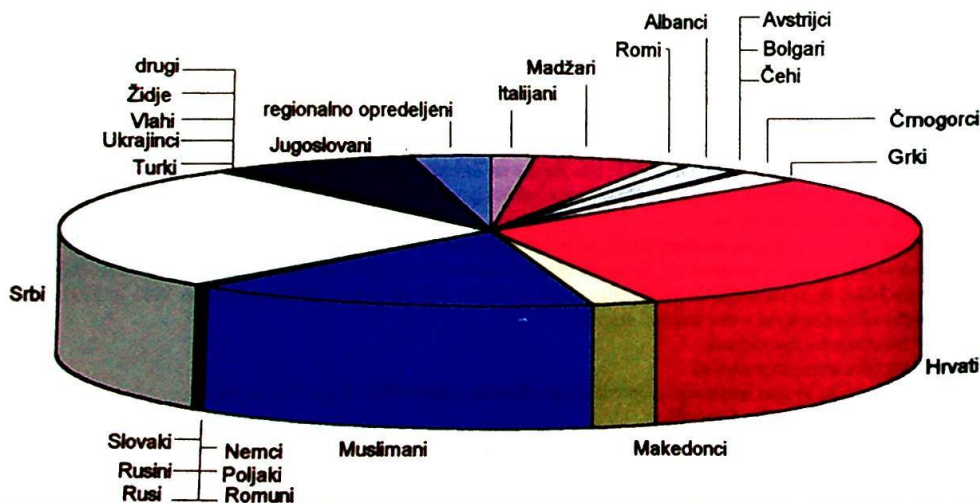
ne veroizpovedi in niso samo pripadniki Srbov člani pravoslavnega verskega občevstva!

Sam podatek o številu srbske skupnosti v Sloveniji ne pove mnogo, dokler ga ne vstavimo v občo sliko etnične strukture Slovenije. Iz priložene tabele št. 2 je razvidno, da predstavlja srbska skupnost le del populacije neslovenskega etničnega izvora, ki predstavlja 12,16 % (graf št. 1) prebivalstva Slovenije. Res pa je, da so Srbi po številu druga najštevilčnejša (za Hrvati) narodna skupnost v Sloveniji (graf št. 2)

Grafikon 1: Etnična struktura Republike Slovenije

Grafikon 2: Prebivalci neslovenske narodnosti

Trende rasti neslovenskega prebivalstva v Republiki Sloveniji so ugotavljali že mnogi raziskovalci, zato jih na tem mestu ne velja ponavljati³. Vsekakor ostaja temeljna misel, da je potrebno rast srbskega prebivalstva⁴ (in seveda tudi drugih skupnosti jugoslovanskih narodov) pripisati imigracijskim procesom, ki so se še posebej intenzivno pričeli odvijati na začetku sedemdesetih let, kar je "mogoče pripisati izrazito ekstenzivnemu gospodarskemu razvoju s poudarkom na delovno ekstenzivni tehnologiji. V osemdesetih letih se je priseljevanje umirilo tako iz gospodarskih kot iz političnih razlogov. Ocenjujemo, da je na ravni obnavljanja deleža priseljene populacije"⁵. To ugotovitev nam potrjujejo podatki zadnjega popisa (Tabela št. 3), saj je bilo v Sloveniji rojenih⁶ le 14.046 oseb, ki so se opredelili kot Srbi, kar znaša 29,3 procenote vseh v Sloveniji živečih Srbov. Pretežni del srbske populacije je bil rojen v Bosni in Hercegovini (36,9 %), v Srbiji brez območij pokrajin⁷ (20,2 %), na Kosovu (3,1 %), v Vojvodini (3,9 %), na Hrvaškem (5,1 %), itd. Opraviti imamo torej s kategorijo klasičnih ekonomskih imigrantov s porajajočimi se sloji imigrantske populacije prve in druge generacije.

Temeljna dilema, ki se odpira z navedbo disperzirane republiške proveniencije srbske populacije v Sloveniji je povezana s pojmom "matična domovina". Ali je res povsem jasno, kateri državi nastali ob razpadu Jugoslovanske federacije pripada ekskluzivna pravica do tega naslova?

Razprava o pojmih "domovina", "matica", "matični narod", itd. vitalizira percepcijo države kot ekskluzivnega garanta etničnih posebnosti naroda. Tako tistega dela, ki živi znotraj državnih meja, kot tudi "etničnih ostankov" (narodnih manjšin) zunaj državnega teritorija. Romantična percepcija odnosa med matico in manjšinami, mešanica kativnosti in brambovstva, pogosto skriva v sebi izrojeno percepcijo narodnega vprašanja. Raba pojma "matica" spominja na čebeljo organizacijo naroda, znotraj katere je vse, na takšen ali drugačen način, podrejeno ohranjanju "matice". Neprijetno, če že ne nevarno, bi bilo, če bi se neslovenske etnične skupnosti nekritično "ujele" v to past.

2.

Gledano z očmi demografov, je prebivalstvo Republike Slovenije staro. To pomeni, da je delež starega prebivalstva (60 let in več) sorazmerno velik in delež mladine (do 20 let) majhen. Delež "mladega" prebivalstva (0-20 let) znaša 27,9 %, delež "starih"

³ O tem podrobneje npr.:

Silva Mežnarič: Bosanci. Filip Višnjić, Beograd, 1986

Peter Klinar: Vpliv migracij na družbeni razvoj SRS. FSPN, RI, Ljubljana, 1986

⁴ Zgolj kot zanimivost navedimo, da je ob prvem popisu prebivalstva leta 1921 živelo v Sloveniji 11.898 Srbov ali Hrvatov (dikcija popisa). Koliko je bilo znotraj te kategorije Srbov, je težko ugotoviti. Če nekoliko špekuliramo s korelacijo narodnost in veroizpoved, potem lahko rečemo, da je bilo ob nastanku Jugoslavije na področju Slovenije med šest in sedem tisoč Srbov.

⁵ I. Svetlik, M. Novak: Položaj priseljenih iz jugoslovanskih republik v Slovenijo. FSPN, 1991, str. 4

⁶ V to kategorijo so vštet rojeni v kraju stalnega prebivališča, v drugem naselju iste občine in v drugem naselju v Sloveniji.

⁷ Izraz ima izključno statistični značaj, je zgolj dikcija popisa, brez kakršnihkoli vrednostnih konotacij.

(60 let in več) pa 16,2 %. Demografska slika Slovencev je še temnejša: odstotek "mladih" je 27,8 %, odstotek "starih" 17,1 %. Proces staranja prebivalstva bi bil v Republiki Sloveniji prav gotovo še hitrejši, če tokovi imigracije ne bi pomlajevali starostne sestave prebivalstva. Zaradi zaposlovanja se je v Slovenijo priseljevalo večinoma delovno-aktivno, to je mlado prebivalstvo. Slednjo ugotovitev potrjujejo tudi podatki o srbski populaciji. Število "mladih" (0-20 let) znaša 31,9 % (15.320 - podrobneje tabela št. 4) vseh v Sloveniji živečih Srbov, delež "starih" (60 let in več) pa znaša le 4,55 (2.155) srbske populacije.

Prevladujoč način nastajanja srbske skupnosti v Sloveniji je določil njeno temeljno značilnost: prostorsko disperzijo, saj je Srbe mogoče najti prav v vseh občinah Republike Slovenije⁸ (tabela št. 5). V različnem obsegu seveda: od minimalnega števila (15 oseb; 0,08 % celotnega prebivalstva občine; 0,03 % vseh Srbov v Sloveniji) v občini Ljutomer, do maksimalnega števila (5.899 oseb; 8,2 % celotnega prebivalstva občine; 12,3 % vseh Srbov v Sloveniji) v občini Ljubljana Moste-Polje. Prostorska razpršenost je gotovo, v povezavi z ostalimi procesi in odnosi, temeljni omejevalni faktor notranje etnične "homogenizacije" srbske populacije, oziroma njene etnične izraznosti v odnosu do večinskega naroda. Kljub statistični manjšinskosti, bo preskok v status etnične manjšine z vsemi atributi manjšinske subjektivitete vsaj dolgotrajen proces. Poleg tega disperzija močno omejuje število medijev narodne socializacije, med katerimi ohranja družinsko okolje temeljni pomen.

Iz raziskovalnega zornega kota je mogoče problematiko Srbov v Sloveniji shematično razdeliti na tri medsebojno se prepletajoče segmente:

1) kot analizo odnosov znotraj srbske skupnosti po posameznih segmentih življenja (prebivalstvo po spolu, starosti, šolski izobrazbi, življenju v mestih in drugih naseljih, rodnost, zakonske zveze, zaposlitvi, korelacija med "republiško" provienco in izražanjem pripadnosti srbske skupnosti, itd.)

2) kot analizo odnosov med Srbi in Slovenijo, ki je zopet lahko več nivojska:

a) odnos med Srbi in Slovenci v smislu idealno-tipske predstave, o obstoju dveh svojskih in ločenih etničnih enot;

b) odnosi med Srbi in ostalimi imigrantskimi narodnimi skupnostmi, ki živijo v Sloveniji;

c) odnos med državo Slovenijo in Srbi, tako tistimi, ki imajo slovensko državljanstvo, kot onimi, ki imajo do slovenske države drugačen pravni status.

3) kot analizo hotenj in odnosov med Srbi in njihovim izvornim okoljem, oziroma okoljem njihovih prednikov.

Zapisano je predvsem zbirka raziskovalnih želja, ki se kažejo kot rezultat parcialnih raziskav predvsem v smislu, da je potrebno za celovitejšo sliko o Srbih v Sloveniji (podobna ugotovitev velja tudi za ostale neslovenske populacije) opraviti še kopico dela. Pričujoča analiza v celoti ustreza zgoraj zapisanemu: omejenost virov dopušča le parcialne ugotovitve in nepopolno analizo odnosov med etničnimi skupinami v Sloveniji. In kar se ob vsem tem zdi še največja pomanjkljivost, nimamo analitskega pri

⁸ Operiramo z občinsko ureditvijo na dan popisa prebivalstva (31. 3. 1991), ki je poznala 62 občin. Z novo ureditvijo je bilo s 1. 1. 1995 oblikovanih 147 občin.

kaza percepcije srbskega življa o njihovem življenju v Sloveniji, njihovem položaju, pričakovanjih in hotenjih - niti iz sociološkega, niti iz antropološkega in ne iz psihološkega zornega kota.

3.

Popis prebivalstva iz leta 1991 ostaja temeljni vir analize. Imamo torej sliko iz leta 1991; demografski in politični premiki po tem letu so spremenili s popisom izkazano podobo Srbov v Sloveniji. Toda tektonskih demografskih premikov v preteklih petih letih le ni bilo, tako da je mogoče zapisati, da s popisom ugotovljeni trendi (temeljni demografski) veljajo še danes. Iz uradnih podatkov⁹ ni mogoče razbrati, katere narodnosti so bile osebe, udeleženske migracijskih procesov, saj se ti tokovi beležijo samo med državami. V uradnih virih je mogoče najti naslednje podatke o sodobnih migracijskih procesih:

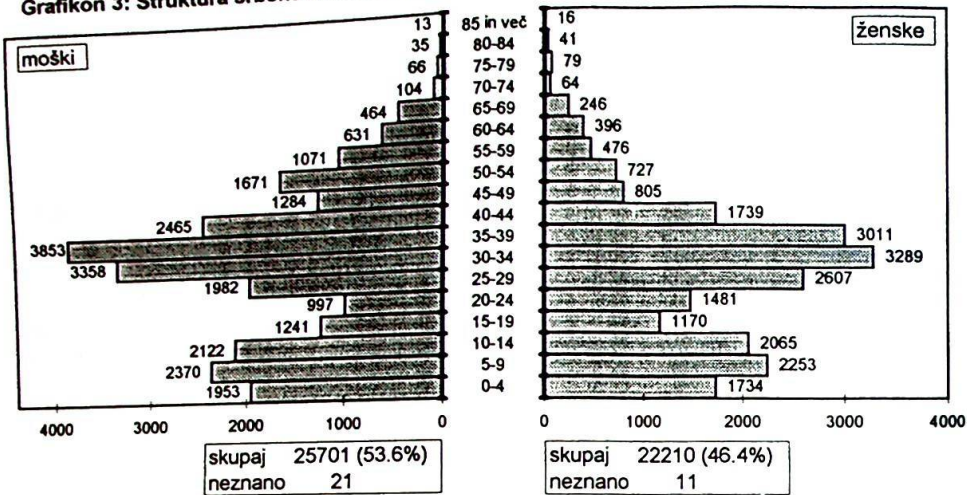
	1991	1992	1993	1994	1995
priseljani	5989	3461	2745	1919	5879
državljeni R.Slo.	-	-	-	-	2191
tuji državljani	-	-	-	-	3688
odseljeni	9060	3848	1390	983	3372
državljeni R.Slo.	-	-	-	-	776
tuji državljani	-	-	-	-	2596
selitveni prirast, oziroma padec	-3073	-387	1355	936	2507
državljeni R.Slo.	-	-	-	-	1415
tuji državljani	-	-	-	-	1092

Podobno kot za ostale imigrantske narodnostne skupine tudi za Srbe velja, da prevladuje število moške populacije (25.701=53,6 %; ženske 22.210=46,4 %). Podatek se zdi običajen glede na to, da je srbska skupnost "rezultat" sodobnih procesov ekonomske imigracije. Migranti prihajajo povečini sami (tudi v primeru, ko so si v izvornem okolju že ustvarili družino), saj je njihova mobilnost lahko večja. Prav tako je večji finančni prihranek, ki je nujen za kasnejši povratak ali za združitev družine v Sloveniji. Del imigrantske populacije pa je sploh samski. Dvoje posledic se iz povedanega nakazuje: najprej, da je srbska populacija relativno mlada in drugič, da je verjeten obstoj narodnostno mešanih zakonov.

Prvo navedbo nam potrjuje starostno deblo v grafu št. 3.

⁹ Vir: Republika Slovenija, Statistični letopis 1996, Ljubljana 1996, str. 105, Republika Slovenija, Ministrstvo za notranje zadeve

Grafikon 3: Struktura srbske narodnostne skupnosti glede na spol in starost

Ob popisu leta 1991 je bilo kar 39.690 (82,84 %) oseb, ki so se opredelili kot Srbi, mlajših od 45 let! Gre torej za zelo vitalno skupnost, ki bo svojo "konkurenčnost" v in z okoljem, v katerem živi, morala še dolgo in neprestano dokazovati. Za ohranjanje in razvoj prinešenih narodnostnih značilnosti to pomeni, da se bo njihov pomen ohranjal v omejenem obsegu in znotraj omejenega kroga "uporabnikov". Poleg tega življenje v drugoetničnem okolju z drugačnimi jezikovnimi in kulturnimi značilnostmi vnaša v zbirko avtohtonih značilnosti nove elemente. Postopno se (bo) oblikuje nova paleta kazalcev narodnostne identitete, ki bodo na nov način ohranjali srbsko skupnost v Sloveniji kot subjekta lastnega razvoja.

V kolikšni meri se da potrditi (ali zanikati) zgoraj sugerirana možnost pozitivne korelacije med tipom migracije in narodnostno "pestrostjo" družin? Korelacija je zanimiva tudi (če pustimo ob strani vse ostale možne izpeljave) v povezavi z zgoraj omenjenimi identitetnostnimi dilemami. Ko analiziramo družine po narodnostni pripadnosti žene-moža, matere-očeta dobimo naslednjo sliko;

mož Srb,	narodnost N	žene %	žena Srbkinja,	narodnost N	moža %
Slovenke	4387	29.8	Slovinci	1638	14.2
Italijanke	25	0.2	Italijani	12	0,1
Madžarke	36	0.2	Madžari	24	0.2
Albanke	5	0.0	Albanci	31	0.3
Črnogorke	112	0.8	Črnogorci	150	1.3
Hrvatice	1053	7.2	Hrvati	684	5.9
Makedonke	97	0.6	Makedonci	113	0.9
Muslimanke	148	1.0	Muslimani	192	1.6
Srbkinje	8386	57.0	Srbi	8386	72.5
druge in nar. neop.	322	2.2	drugi in nar. neop.	250	2.2
neznano	152	1.0	neznano	92	0.8
	14.723	100		11.572	100

Za celovitejši prikaz družinske strukture velja dodati še podatke o nepopolnih družinah. Po podatkih popisa je evidentiranih 1734 nepopolnih družin, v katerih je narodnost matere ali očeta srbska: v kategoriji "mati z otroki" je teh primerov 1365, "oče z otroki": pa 369 primerov. (za celovitejši prikaz glej Tabelo št. 6).

4.

Navedenim podatkom velja dodati še nekatere. Začeti velja z izobrazbeno strukturo, saj je znotraj večinskih populacij v imigrantskih okoljih pogosto prisotna stereotipna predstava o priseljencih, kot populacijah z relativno nizko stopnjo izobrazbe. Primerjava med izobrazbeno strukturo večinske narodnostne populacije (Slovinci) in srbsko skupnostjo kaže na slabe štartne osnove Srbov. Primerjava med posameznimi izobrazbenimi bloki osnovna šola, srednja šola, višje in visoke šole (podrobnejši podatki so prikazani v tabeli št. 7 za primerjavo z ostalimi narodnostmi glej še Tabelo št. 8) kaže na občutno nekompetitivnost srbske populacije: medtem, ko je Slovencev brez izobrazbe, z nepopolno osnovno šolo ali s končano osnovno šolo približno 34%, obsega ta kategorija znotraj srbske populacije slabo polovico celotne populacije (48%)! Podatek je frapanten tudi zato, ker se je v Sloveniji zaključil proces intenzivnega zaposlovanja (delovno intenzivne panoge, ki so v večini primerov zaposlovale tovrstno delovno silo pa so vse po vrsti v krizi). Opuščanja na eni strani in oteženega zaposlovanja na drugi strani so deležne prav tiste kategorije, ki imajo nekompetitivno izobrazbeno strukturo. Med njimi pa je, kot kažejo statistični podatki, dobršen del imigrantskih populacij. Srbi niso izjema. Nevarnosti, ki jih prinaša veliki ekonomski obrat, v korelaciji z nacionalnim faktorjem, so vsaj dvojne narave:

a) odpuščanje delavcev, ki ima v osnovi ekonomsko logiko, je s strani prizadetih prav lahko prikazano in opravičevano skozi nacionalna očala,

b) zaostrovanje ekonomske situacije, ki ji velja dodati še zbir političnih dogodkov v zadnjem desetletju, lahko povečuje medetična nasprotja z razpoznavnim prepričanjem, naj imajo "priseljenci" prednost pri odpuščanju. Podrobnejših študij na to tematiko nimamo, tako da lahko uporabljamo le javnomnenjske raziskave. V raziskavi Slovensko javno mnenje (SJM) je bilo leta 1992 postavljeno vprašanje o korelaciji med narodnostno pripadnostjo in odpuščanjem delavcev s sledečo vsebino in odgovori:

ZARADI PRESTRUKTURIRANJA GOSPODARSTVA IN REŠEVANJA KRIZE SE OBETA V PRIHODNJE V SLOVENIJI ODPUŠČANJE DELAVCEV. KAKO BI PO VAŠEM MNENJU KAZALO RAVNATI PRI ODPUŠČANJU DELAVCEV IZ DRUGIH REPUBLIK BIVŠE JUGOSLAVIJE, KI SO TUJI DRŽAVLJANI?

1 - odpustiti bi kazalo odvečne delavce, ne glede na narodno pripadnost	14,8
2 - najprej bi morali odpustiti delavce iz drugih republik, potem šele Slovence	73,9
3 - najprej bi kazalo odpustiti domače delavce, potem šele neslovence, ker je delavce iz drugih okolij Jugoslavije potrebno zaščititi	0,8
4 - drugo	2,1
5 - ne vem	8,4

Podobno visok trend "pozitivnih" odgovorov je mogoče zaslediti v javnomnenjskih raziskavah leto kasneje.¹⁰ Poleg "razreševanja" odnosa med večinskim narodom in imigrantskimi skupnostmi, ki ga beležijo javnomnenjske raziskave, bosta za imigrantske skupnosti (in znotraj tega okvirja to velja tudi za Srbe) pomembna dva odnosa: visok odstotek nizko izobražene delovne sile, ki je pogost generator brezposelnosti, bo lahko vplival na pomemben vrednostni premik - na obravnavo (vsaj dela) srbske populacije kot primarno socialne in ne narodnostne kategorije!

Prav možno je, da bo ta element v povezavi s tistimi procesi, ki izvirajo iz odnosov med večinskim narodom in srbsko skupnostjo, pospešil procese opuščanja množice kavalcev narodnostne identitete.

Še nekaj opomb o izobrazbeni strukturi srbske skupnosti. Zanimiva je tabela št. 9, ki prikazuje "interno" izobrazbeno strukturo srbske populacije. Opaziti je mogoče precejšnje nesorazmerje med izobrazbeno strukturo žensk in moških. Kar 60% srbskih žena je razvrščenih v kategorije "brez izobrazbe", "nepopolna osnovna šola", "osnovna šola"; dobra tretjina žensk jih ima dokončano srednjo šolo, višjo šolsko izobrazbo ima 2,4% ženske populacije in le nekoliko višji procent visokošolsko izobrazbo (2.8%). Ko

¹⁰ V javnomnenjski raziskavi SJM 1993 so bili pri odgovoru na vprašanje "Ali soglašate - ali ne - z naslednjimi trditvami" ugotovljeni naslednji odstotki:

	popolnoma soglašam	v glavnem soglašam	neodločen	v glavnem ne soglašam	sploh ne soglašam	ne pozna, ne ve
Ko se odpušča delavce, bi bilo treba najprej odpuščati priseljence, šele nato Slovence	38.7	32.1	12.3	9.1	4.3	3.5

te podatke primerjamo s slovensko žensko populacijo, so razlike občutne: v kategorijo "brez izobrazbe" in "osnovna šola" je razvrščenih 37,3 % slovenskih žena, 49,1% jih ima srednješolsko izobrazbo, višješolsko izobrazbo 8,1 % in 5,4 % visoko šolsko izobrazbo. (glej Tabelo št. 10)

Moški del srbske populacije ne odstopa tako radikalno od slovenske moške populacije. V kategoriji "brez izobrazbe" in "osnovna šola" je 31,7 % slovenske moške populacije (Srbi 39,2 %), 56,9 % Slovencev ima srednješolsko izobrazbo (48,7 % Srbov), višješolsko izobrazbo 6,4 % Slovencev ter 7,9 % Srbov (glej podrobneje Tabelo št. 11).

Za celovitejši prikaz bi veljalo zapisanemu dodati še dodatne analize. Na primer, provenienca srbske populacije (po posameznih področjih bivše Jugoslavije) in izobrazbena struktura; tip družine in izobrazbena struktura, itd.

5.

V razmišljanju o odnosih med imigrantskimi populacijami in novim okoljem, se v pretežni meri obravnavajo relacije in procesi, ki sodijo na "negativni" pol medetičnih odnosov. Zanimarja ali celo "pozablja" pa se na najbolj elitno plast te populacije na različnih segmentih družbenega ustvarjanja. Skromen segment tega odnosa je razviden iz podatkov o najvišji doseženi izobrazbi - magistrov in doktorjev znanosti. Teh je 93, kot je razvidno iz tabele št. 12, njihovo delovanje pa je skoncentrirano znotraj izjemno pomembnih segmentov družbenega ustvarjanja: znanosti, izobraževanja, zdravstva. Prispevek Srbov je torej potrebno obravnavati in "meriti" tudi iz tega zornega kota in to v treh smereh: kot prispevek razvoju Slovenije kot države; prispevek obstoju in razvoju srbske skupnosti v Sloveniji; in končno kot prispevek razvoju emigrantskih okolij.

Razvrščanje srbske populacije po dejavnosti (tabela št. 13; tabela št. 14) kaže, da je kar 40% aktivnega prebivalstva srbske narodnosti, ki opravlja poklic, zaposlena v podjetjih oziroma organizacijah, katerih dejavnost sodi na področje industrije in rudarstva. Ostalih 60% je zelo disperzijsko razporejenih po celotni paleti dejavnosti. Na žalost je na tem mestu analize konec, saj nimamo empiričnih podatkov, ki bi omogočali podrobnejšo razčlemba. Na primer, korelacijo med narodnostjo in poklicem znotraj posameznih dejavnosti, ki jo je statistično mogoče opraviti. Prav tako zanimiva je korelacija med narodnostjo in družbenoekonomskim položajem v poklicu. To sliko nam kaže tabela št. 15.

Tabela št. 15: Aktivno prebivalstvo po narodnosti, družbenoekonomskemu položaju

	Slovinci	Italijani	Madžari	Albanci	Črnogorci	Hrvati	Makedonci	Muslimani	Srbi	Jugoslovani
1.	82.4	82.2	63.3	70.2	93.1	93.5	95.1	97.3	96.4	93.8
2.	1.1	2.0	0.6	4.0	1.4	0.9	0.9	0.5	0.7	1.3
3.	1.4	2.3	0.6	12.7	1.4	1.1	1.1	0.6	0.8	1.1
4.	12.8	12.4	32.0	11.1	3.8	4.1	2.9	1.5	2.0	3.6
5.	2.3	1.1	3.5	2.0	0.3	0.4	0.0	0.1	0.1	0.2

1. - Delavec
2. - Lastnik - solastnik v podjetju
3. - lastnik - solastnik zasebne obratovalnice z zaposlenimi delavci
4. - Dejavnost opravlja samostojno ali s pomočjo članov gospodinjstva
5. - Dela na posestvu - v obratovalnici katerega članov gospodinjstva

Statistična slika odseva "naraven" odnos med avtohtonim prebivalstvom (Madžari, Italijani, Slovenci) na eni ter med imigrantskimi populacijami na drugi strani. Imigrantske populacije so skoraj izključno skoncentrirane v kategoriji "delavci", saj so njihove štartne osnove (ekonomske in družbene) prešibke, da bi bili že ob prihodu usposobljeni enakovredno tekmovati z avtohtono populacijo. Znotraj avtohtone populacije izstopajo Madžari zato, ker je njihova dejavnost še vedno močno vezana na kmetijstvo, znotraj imigrantskih populacij pa Albanci, ki se tradicionalno usmerjajo v povsem določene dejavnosti: trgovina, gostinstvo in turizem, obrt in osebne storitve. In še nečesa ni mogoče spregledati: popis 1991 se je vršil v času, ko so bile privatizacija in ostale ekonomske kategorije v meglenih obrisih, tako da bo ekonomska vitalnost srbske skupnosti mogoče vrednotiti šele ob naslednjem popisu.

6.

Kmalu po popisu prebivalstva se je v Jugoslaviji izvršila "velika shizma". Nastanek samostojne države Slovenije je v trenutku izpostavil vprašanje državljanstva, ki je vsaj za imigrantske populacije pomenil šokanten vstop v novo državno realnost. Vanjo je bilo potrebno šele vstopiti v skladu z določili, predpisanimi z ustreznimi zakoni¹¹. Skupščina Republike Slovenije se je v izjavi o dobrih namerah (Uradni list RS št. 44/90, str. 203) zavezala, da bo vsem pripadnikom drugih narodov in narodnosti, s stalnim bivališčem v Sloveniji, omogočila pridobitev slovenskega državljanstva, če to

¹¹ Zakonodaja, ki ureja vprašanje državljanstva:

Zakon o državljanstvu Republike Slovenije. Ur. list RS št. 1, 25.6.1991

Odredba o ovirah za odpust iz državljanstva Republike Slovenije zaradi vojaške dolžnosti. Ur. list RS št. 8/1991

Zakon o dopolnitvi zakona o državljanstvu Republike Slovenije. Ur. list RS št. 30, 14/1991

Zakon o spremembi in dopolnitvi zakona o državljanstvu Republike Slovenije. Ur. list RS št. 38/1992

Odločba Ustavnega sodišča Republike Slovenije z dne 10.12.1992. Ur. list RS št. 61/1992

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o državljanstvu Republike Slovenije. Ur. list RS 13/1994

Uredba o merilih za ugotavljanje izpolnjevanja določenih pogojev za pridobitev državljanstva Republike Slovenije z naturalizacijo. Ur. list RS 47/1994

Sklep o določitvi strokovne komisije za opravljanje preizkusa znanja slovenskega jezika. Ur. list RS 47/1994

Odločba Ustavnega sodišča Republike Slovenije z dne 16.11. in 20.11.1995. Ur. list RS št.69/1995

želijo. Ta določba se zdi logična in naravna; nikogar pač ni mogoče (pri)siliti, da bi sprejel državljanstvo določene države, če tega noče storiti! Zakon o državljanstvu Republike Slovenije (Ur. list RS št. 1, 25. 6. 1991) je v svojem 40. členu le povzel vsebino te izjave. Omejil pa je možnost vložitve vloge na šestmesečni rok, ki ga ni bilo mogoče podaljšati in je potekel 25. 12. 1991.

Na podlagi 40. člena Zakona o državljanstvu je Ministrstvo za notranje zadeve "prejelo 174.228 vlog, kar predstavlja 8,7 % vsega takratnega stalnega prebivalstva Republike Slovenije. Večino vlog je Ministrstvo za notranje zadeve rešilo do 19. 5. 1992, ostale pa, predvsem zaradi sprejema novele 40. člena, kasneje. Upoštevač zlasti dogodke ob agresiji, je bila namreč 14. 12. 1991 prejeta dopolnitev te določbe, ki je določala pravno podlago za zavrnitev vloge vsem tistim stalnim prebivalcem Republike Slovenije, ki so zaprosili za slovensko državljanstvo, katerih sprejem bi lahko predstavljal nevarnost za javni red, varnost in obrambo Republike Slovenije. Ministrstvo za notranje zadeve je ugodilo 170.990 prošnjam, zavrnilo jih je 2.417, postopek je ustavilo v 534 primerih, zaradi zamude roka in drugih procesnih pomanjkljivosti pa je zavrlo 347 vlog."¹²

V Sloveniji smo tako dobili novo "kategorijo" državljanov, ki je po narodnostnem izvoru skoraj v celoti vezana na narode in narodnosti bivše skupne države ter so (povečini) dvojni državljanji. Slovenija ni uspela do sedaj urediti problematike državljanstva z nobeno novonastalo državo na področju bivše Jugoslavije.

S pridobivanjem slovenskega državljanstva je povezanih nemalo "beletrističnih" zgodb in špekulacij, med katerimi so najbolj kurantne tiste, ki govorijo o tem, da je Slovenija povzročila s sprejemom zakona o državljanstvu "de facto apatridnost" precejšnjega števila pripadnikov narodov in narodnosti s področja bivše Jugoslavije oziroma, da na rešitev vlog za pridobitev slovenskega državljanstva čaka kar 25.000 oseb. Ker avtorji teh števil ne navajajo metodologije zajemanja podatkov in tudi ne izvora baz podatkov, je težko te podatke komentirati ali jih celo "ugovarjati". Zadovoljiti se moramo "zgolj" z dejstvi. Zakonodaja SFRJ apatridnosti ni dopuščala. Zato ni bil nihče, ki je vstopal v novo slovensko državljanstvo, brez državljanstva! V procesu pridobivanja slovenskega državljanstva (po določilih 40. člena Zakona) ni bilo potrebno predložiti dokazila o izbrisu iz prejšnjega državljanstva. Tako so bili vsi tisti, ki so šli skozi proces pridobivanja novega državljanstva, po končanem postopku "razvrščeni" v dve kategoriji: slovenski državljanji (dejansko pa dvojni državljanji) in tujci (to je tisti, ki jim slovensko državljanstvo ni bilo priznано, ali zanj niso zaprosili), ki so ohranili prejšnje državljanstvo. Apatridi so lahko postali le, če jih je "matična" domovina iz različnih razlogov "črtala" iz državljanških knjig!

Podatek o izjemno visokem številu oseb neslovenske narodnosti, ki prosijo za sprejem v slovensko državljanstvo, je močno različen od objavljenih podatkov Ministrstva za notranje zadeve. Ti podatki pravijo, da je bilo "od 25. 6. 1991 do 1. 12. 1996 vložnih 18.716 vlog za slovensko državljanstvo (pri tem seveda niso upošteevane vloge, vložene po 40. členu). Od tega števila je ministrstvo v skladu s pogoji zakona že rešilo

¹² Informacija o slovenski zakonodaji na področju državljanstva. Ministrstvo za notranje zadeve, št. 0011/8-208/2-96, z dne 4. 9. 1996, str. 4

9.700 prošelj, 3.815 zahtevkov je trenutno v različnih fazah postopka, 5.235 prosilcev pa še čaka na uvedbo postopka". Dokler nimamo na razpolago javno predstavljene metodologije zajemanja podatkov "nasprotne" strani, oziroma niso bili obelodanjeni spiski teh ljudi, moramo verjeti uradnim podatkom!

Pri iskanju korelacij med državljanstvom in narodnostno pripadnostjo oseb, ki so bile v državljanstvo sprejete (ali odklonjene), naletimo na množico težav, saj problem ni bil postavljen kot narodnostna izbira. Zato ni mogoče odgovoriti na vprašanje, kolikšnemu številu Srbov je bilo državljanstvo Republike Slovenije priznано. Razpolagamo samo s podatki o "bivšem" državljanstvu ter zakonsko podlago na podlagi katere jim je bilo priznано slovensko državljanstvo. Sumarne podatke prikazuje tabela št. 16.

Tabela št. 16: Sprejem v slovensko državljanstvo od leta 1991 do septembra 1996

Osebe z državljanstvom	število
Republika BiH	78.864
Republika Hrvaška	58.490
Republika Srbija	23.460
Republika Črna Gora	5.143
Republika Makedonija	5.033
Skupaj	170.990

Ostali stalni prebivalci Republike Slovenije so bili "razvrščeni" v kategorijo "tujcev". In pripadnike srbske narodnosti je zagotovo mogoče najti tudi v okviru te kategorije. Toda težave pri opredeljevanju srbske populacije znotraj te kategorije so identične kot pri analiziranju problematike podeljevanja državljanstev. Lahko govo-rimo le o njihovem državljanstvu in ne o narodnosti pripadnosti.

Ob koncu leta 1995 je bilo v Republiki Sloveniji 35.832 tujcev, ki so si v skladu z Zakonom o tujcih uredili ali urejali status tujca¹³. Zgolj za ilustracijo navedimo, da je ob koncu preteklega leta, na podlagi kateregakoli instituta, ki ga navaja Zakon, bivalo v Sloveniji 9.593 državljanov Republike Srbije in 38 državljanov Republike Črne Gore¹⁴.

¹³To pomeni, da so imeli:

- vloženo prošnjo za izdajo dovoljenja za stalno ali začasno bivanje;
- vloženo prošnjo za izdajo delovnega ali poslovnega vizuma;
- vloženo prošnjo za priznanje statusa begunca v Republiki Sloveniji;
- izdano dovoljenje za začasno ali stalno prebivanje v Republiki Sloveniji;
- veljavni delovni ali poslovni vizum;
- jim je bil priznan status begunca po Ženevski konvenciji;
- prijavljeno začasno ali stalno prebivališče v Republiki Sloveniji

¹⁴ Republika Slovenija, Ministrstvo za notranje zadeve, šif. 0012/11-SI. 79/96

7.

Za imigrantske populacije se je z nastankom samostojne države Slovenije položaj radikalno menjal. Poprejšnji pripadniki konstitutivnih narodov Jugoslavije, ki so (najpogosteje) zaradi iskanja zaposlitve v drugem področju še vedno skupne domovine, so praktično čez noč postali statistično ugotovljena manjšina z vsemi atributi ekonomskih imigrantskih skupnosti. Vsaj vprašanje "domovine" ostaja pri mnogih pripadnikih imigrantskih skupnosti (in torej tudi pri Srbih) še vedno odprto.

Kako so se na problematiko podeljevanja državljanstev odzivali "navadni" ljudje? Merjeno skozi optiko javnega mnenja lahko ugotovimo precejšnjo mero naklonjenosti do benevolentne razrešitve. Opaziti pa je mogoče določeno mero "pazljivosti" ter, tako menijo, bi moral za pridobitev državljanstva veljati še kakšen dodaten pogoj in določeno obdobje stalnega bivališča oz. zaposlitve v Sloveniji. Povečini pa so bili proti posedovanju dvojnega državljanstva. Vse zapisane relacije so raziskovali v raziskavi Slovensko javno mnenje leta 1990; rezultate povzemamo v spodaj navedenih štirih vprašanjih:

B7. Z RAZGLASITVIJO NOVE USTAVE BO TREBA NA NOVO UREDITI TUDI VPRAŠANJE DRŽAVLJANSTVA SLOVENSKE DRŽAVE. KDO IN POD KAKŠNIMI POGOJI NAJ IMA MOŽNOST PRIDOBITI DRŽAVLJANSTVO REPUBLIKE SLOVENIJE?

	DA	NE	NE VEM
a) avtomatično vsi Slovenci, Italijani in Madžari, ki trajno živijo v Sloveniji in imajo po sedanjih zakonih državljanstvo Slovenije	86.4	4.6	9.0
b) avtomatično vsi pripadniki drugih jugoslovanskih narodov, ki trajno živijo v Sloveniji in imajo po sedanjih zakonih državljanstvo Slovenije	64.9	21.6	13.5
c) vsi slovenski izseljenci, če to želijo	80.6	8.0	11.4
d) vsi pripadniki drugih jugoslovanskih narodov, ki trajno živijo in delajo v Sloveniji, če to želijo	65.0	19.2	14.9

B8. ALI BI ZA PRIDOBITEV DRŽAVLJANSTVA DELAVCI IZ DRUGIH REPUBLIK ALI TUJCI MORALI VELJATI ŠE KATERI OD NASLEDNJIH POGOJEV? (Izberi vse ustrezne)

3 - da niso bili kaznovani s strogim zaporom	40.4
3 - da opravijo neke vrste "državljski izpit"	20.4
3 - da razumejo slovensko	47.9
3 - da govorijo slovensko	56.9
3 - da so v Sloveniji določeno dobo redno zaposleni	55.9
3 - da so v Sloveniji določeno dobo trajno zaposleni	59.3
4 - nobeni od teh	7.3
5 - ne vem	10.3

B9. KOLIKO LET STALNEGA BIVANJA OZ. ZAPOSLOTITVE V SLOVENIJI NAJ BI BIL POGOJ ZA PRIDOBITEV DRŽAVLJANSTVA ZA DELAVCE IZ DRUGIH REPUBLIK?

povprečje: 8.0

B10. ALI LAHKO NPR. SRB, KI TRAJNO ŽIVI V SLOVENIJI IN IMA SLOVENSKO DRŽAVLJANSTVO, PRIDOBI ŠE SRBSKO (DVOJNO) DRŽAVLJANSTVO - ALI NE?

1 - lahko pridobi	23.3
2 - ne sme pridobiti	58.2
3 - neopredeljen, ne ve	18.4

Najsibodo vzroki tega relativno tolerantnega in benevolentnega odnosa takšni ali drugačni, ostaja dejstvo, da se ta odnos po nekaj letih radikalno menja. Slovenci postajajo prepričani, da je zakonodaja omogočala preveč liberalen sistem podeljevanja državljanstev. To nam kažejo tudi rezultati raziskave SJM za leto 1993. Na vprašanje ali anketiranci soglašajo, ali ne, s trditvijo o lahkotnem podeljevanju državljanstev, so bili dobljeni naslednji odgovori:

	popolnoma soglašam	v glavnem soglašam	neodločen	v glavnem ne soglašam	sploh ne soglašam	ne poznam ne vem
a) Slovenska država je preveč lahkotno podeljevala državljanstvo priseljencem	50.7	32.6	7.1	4.2	1.2	4.1

Z nastankom nove države se radikalno spremenijo pogoji ohranjanja narodnostne identitete. Srbski jezik izgublja družbeno veljavo, reducira se na medij komunikacije med delom pripadnikov srbske skupnosti. Toda tega procesa ni mogoče pripisati samo novi politični stvarnosti ali ustavni določbi, da je v Sloveniji uradni jezik slovenščina¹⁵. V popisu leta 1991 sta bili postavljeni dve vprašanji, ki kažeta na to, da se je erozija pomena, veljave in uporabe srbskega jezika zmanjševala že v prejšnji državni ureditvi.

Podatki, ki izvirajo iz korelacije "raba jezika" in narodnost, nam ta trend nadvomno potrjujejo. V narodnostno mešanih družinah slovenski jezik nedvomno prevladuje, ne glede na to, kateri izmed staršev je srbske narodnosti (tabela št. 17; tabela št. 18). Jezik večinskega naroda ima pomembno komunikacijsko mesto tudi znotraj narodnostno homogenih družin, saj nam podatki kažejo, da je srbski jezik pogovorni jezik le približno 12% otrok, katerih starša sta oba srbske narodnosti. Pri otrocih starejših od osemnajst let, je ta odstotek še nekoliko nižji. Podatki nam nakazujejo klasične (oziroma, še vedno prevladujoče) odnose med imigrantskimi skupnostmi in dominantno večino - nerazvito adaptacijo¹⁶ in nerazviti kulturni pluralizem z omejenimi možnostmi za izra-

¹⁵ Člen 11 Ustave Republike Slovenije:

Uradni jezik v Sloveniji je slovenščina. Na območjih občin, v katerih živita italijanska ali madžarska narodna skupnost, je uradni jezik tudi italijanščina in madžarščina.

¹⁶ "Pri nerazviti stopnji adaptacije prihajajo do izraza pojavi strukturalne neskladnosti znotraj the procesov. Tako se more na primer pojasniti razvitejša stopnja adaptacije na ekonomskem področju, v okviru prostega časa, na političnem področju pa se hkrati kaže nerazvita stopnja adaptacije".

žanje in razvijanje svoje kulture. Procesi problematične diglosije so običajno del takšnega koncepta. To pomeni, "da pripadniki etnične manjšine lahko uporabljajo svoj jezik le v družinskih in prijateljskih krogih na ravni primarnih odnosov, v komunikacijah, ki zadevajo sekundarne odnose, to je v institucijah, pri zadovoljevanju raznovrstnih potreb, pa uporabljajo dominantni jezik, ki zanje tudi predstavlja jezik, s pomočjo katerega je mogoče doseči socialno promocijo¹⁷". Tabeli št. 19 in 20, ki kažeta na korelacijo med pogovornim jezikom v okolju in otroci, zgoraj zapisano nedvomno potrjuje ta.

8.

Kako se utegnejo razvijati procesi nerazvitih adaptacij? Razvoj se more "usmeriti proti razvitim stopnjam adaptacije - kulturnega pluralizma, morejo pa se ti procesi transformirati v akulturacijske procese in kasneje tudi v višje stopnje asimilacije. Procesi nerazvite adaptacije lahko tudi stagnirajo v smeri akomodacijskih procesov, ali pa se ne razvijajo in dalj časa ostajajo na nerazviti stopnji. Hipotetično je torej mogoče soditi, da so glede razvoja nerazvite adaptacije odprte različne poti¹⁸".

Rezultati popisa prebivalstva leta 1991, predstavljeni v tabelah št. 21, 22, 23 in 24 govorijo o nerazvitem kulturnem pluralizmu. Zaslediti pa je mogoče tudi procese "tihе asimilacije".

Merjeno skozi optiko Slovenskega javnega mnenja se zdi, da procesi nerazvite adaptacije v tem trenutku stagnirajo, tudi zaradi prevladujočega mnenja o sprejemljivosti enostranskosti migracijske politike, ki temelji na interesih imigrantskih družb; torej na procesih nerazvite adaptacije in nerazvitega kulturnega pluralizma. To se še posebej pokaže ob primerjavi s statusom, ki naj bi ga imele avtohtone narodne manjšine. Iz odgovorov na vprašanje, postavljenega v raziskavi Slovensko javno mnenje leta 1990, je ta odnos jasno razviden:

B25 KATERE OD SPODAJ NAVEDENIH PRAVIC NAJ USTAVA PRIZNA AVTOHTONIM NARODNIM MANJŠINAM V SLOVENIJI, ZLASTI ITALIJANOM IN MADŽAROM, KAKŠNE PA TISTIM DRŽAVLJANOM, KI SO SE V SLOVENIJO PRISELILI (Albanci, Srbi, Hrvati, Muslimani...)?

	A-za avtohtone manjšine		B-za priseljence	
	da	ne	da	ne
a) svobodna raba svojega jezika	83.6	15.6	55.5	43.5
b) izražajo...lastno kulturo	85.8	13.2	67.4	31.4
c) ustanavljajo lastne kulturne organizacije in ustanove	77.0	22.1	56.2	42.9
d) imajo pravico do javne uporabe nacionalnih simbolov	56.3	42.2	32.2	66.2
e) razvijajo svoje gospodarske dejavnosti	77.8	21.0	61.7	37.1
f) organizirajo svoj časopis, radio in TV	68.2	30.7	38.2	60.7
g) oblikujejo samostojno šolstvo	53.8	45.1	24.1	74.7
h) gojijo odnose z matičnim narodom	89.8	9.0	78.9	19.9
i) da v območjih, kjer živijo, ustanovijo posebne narodnostne skupnosti	62.2	36.4	35.4	62.8

Peter Klinar: Etične avtohtone in imigrantske manjšine. FSPN, RI, Ljubljana, 1986, str. 52

¹⁷ Peter Klinar, isti vir, str. 51

¹⁸ Peter Klinar, isti vir, str. 53

j) da imajo svoje odbornike v občinski skupščini	77.0	21.7	50.1	48.6
k) da imajo svoje poslance v republiški skupščini	72.2	26.6	41.9	56.8
l) da ustanavljajo lastne politične stranke	43.2	55.5	24.9	73.7

Podobno vprašanje je bilo postavljeno dve leti kasneje (SJM, 1992), odgovori so bili podobni:

4.09 KAKO NAJ RAVNAJO NESLOVENCİ ("IZ DRUGIH REPUBLIK"), KI ŽE DALJ ČASA ŽIVIJO V SLOVENIJI?

1 - opustijo naj svojo kulturo in jezik in sprejmejo slovensko	12.9
2 - ohranijo naj svojo kulturo in jezik in živijo sami zase	2.2
3 - po obdobju bivanja v Sloveniji naj se vrnejo domov	7.8
4 - naučijo naj se slovenskega jezika in naj se prilagodijo na tukajšnje razmere, med seboj naj uporabljajo svoj jezik in gojijo svojo kulturo	60.0
5 - omogočiti jim je treba, da se šolajo v svojem jeziku in razvijajo svojo kulturo, hkrati pa naj se prilagodijo na razmere v Sloveniji	8.9
6 - ne vem, neodločen	8.1

Izgrajevanje adaptacije in razvitega kulturnega pluralizma bo očitno dolgotrajen proces. Težko bi bilo trditi, da smo že dosegli črto, ki ji pravimo start. Zdi se, da je etnična "odbojnost" še vedno močno prisotna znotraj večinske populacije. V javnomnenjskih raziskavah SJM je mogoče zaslediti tudi te odnose. Zelo indikativno je, na primer, spodaj navedeno ugotavljanje stališč:

4.01 NAŠTELI BOMO NEKAJ BESED ALI POJMOV, VI PA TAKOJ, PO PRVEM VTISU, BREZ PREDOLGEGA RAZMIŠLJANJA OCENITE, ALI IMATE DO NJIH ZELO POZITIVEN ALI ZELO NEGATIVEN ODNOS:

		zelo negati- ven	negativen	nevtralen	pozitiven	zelo poziti- ven	ne vem
F) priseljenci z juga	SJM91	4.9	24.8	39.6	18.4	4.1	9.0
	SJM92	11.0	31.5	33.9	12.5	1.7	9.3
	SJM93	10.0	33.4	36.0	11.2	2.0	7.4
	SJM94	12.2	40.6	28.7	7.9	1.5	9.1

Celotno paleto relacij, ki so združene pod skupnim naslovom "negativen odnos", bo še potrebno raziskovati. Le tako bo mogoče narediti prvi korak k analizi elementov etnocentrizma in ksenofobije, ki jih je mogoče zaslediti tudi v slovenski družbi. Negativni predsodki in stereotipi so pogosto zaščitni znak teh pojavov. Pogosto prepričanje je, da se zaradi priseljencev povečuje število kaznivih dejanj, ter da so v ekonomskem smislu prej nekoristni kot koristni. Če si še enkrat izposodimo rezultate Slovenskega javnega mnenja (tokrat za leto 1994), dobimo kaj hitro ustrezno potrditev v spodaj citiranih odgovorih na vprašanja:

1.10 OBSTAJAJO RAZLIČNA MNENJA O PRISELJENCIH, KI SO PRIŠLI IZ DRUGIH DRŽAV ALI REPUBLIK BIVŠE JUGOSLAVIJE IN ŽIVIJO V SLOVENIJI. (S "PRISELJENCI" MISLIMO LJUDI, KI SO SE ZA STALNO NASELILI V SLOVENIJI).
V KAKŠNI MERI SE STRINJATE ALI NE STRINJATE Z NASLEDNJIMI TRDITVAMI?

	v celoti se strinjam	strinjam se	niti strinjam ni ne strinjam	ne strinjam se	sploh se ne strinjam	ne vem
a) Zaradi priseljencev se povečuje število kaznivih dejanj	21.3	32.5	16.8	17.0	3.6	8.8
b) Priseljenci na splošno koristijo slovenskemu gospodarstvu	3.0	15.9	23.6	36.4	10.0	11.1
c) Priseljenci zasedajo delovna mesta ljudem, ki so bili rojeni v Sloveniji	21.3	34.6	17.9	16.5	3.0	6.8
d) Zaradi priseljencev postaja Slovenija bolj odprta za nove ideje in kulture	4.2	22.9	19.2	30.5	7.3	15.8

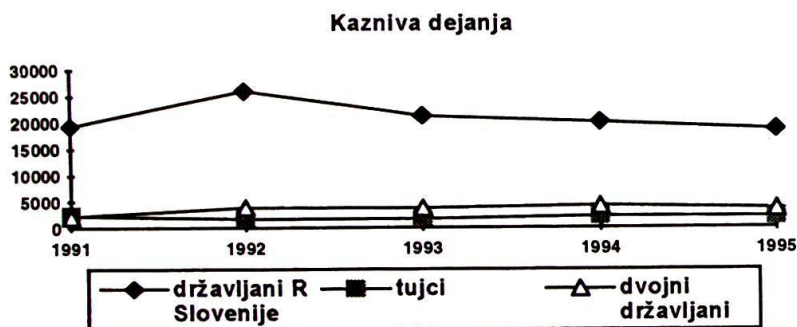
9.

Ali je prepričanje anketirane populacije o priseljenkih kot "generatorjih" kaznivih dejanj zgolj produkt negativnih predsodkov in stereotipov, oblika stigmatiziranja, ali pa je tovrstno prepričanje rezultat realnih procesov in ga je mogoče potrditi z ustreznimi empiričnimi podatki. Policijska statistika nam razkrije naslednje številke o gibanju kaznivih dejanj in prekrškov v letih 1991-1995. podatki se nanašajo na kategorije "državljeni Republike Slovenije", "tujci" in "dvojni državljani"; ta kategorija obsega, kot je že bilo zapisano 170.990 oseb. Narodnostno strukturo te populacije je nemogoče natančno določiti, saj se ob določanju državljanstva ni spraševalo, kot je že bilo ugotovljeno, po narodnostni pripadnosti, ampak zgolj po "bivšem" državljanstvu. Zato je tudi pri vprašanju kriminalitete nemogoče določiti kolikšen je "prispevek" srbske populacije k skupnemu številu kaznivih dejanj in prekrškov.

Tabela št. 25: Gibanje števila kaznivih dejanj in prekrškov v letih 1991-1995¹⁹

leto	kazniva dejanja ²⁰					prekrški ²¹			
	skupaj	neraziskano	udel. drž.RS	udel. tujec	udel. d. drž.	skupaj	drž. RS	tujci	dvojni drž.
1991	42.250	19.313	19.223	2.360	2.163	38.524	25.381	10.017	3.144
1992	54.085	24.065	25.940	1.694	3.821	47.445	33.087	9.307	5.051
1993	44.278	18.799	21.200	1.713	3.765	55.812	38.699	10.970	6.143
1994	43.635	18.564	20.029	2.228	4.199	53.102	38.141	8.861	6.100
1995	38.178	15.125	18.589	2.073	3.607	52.372	37.419	8.852	6.101

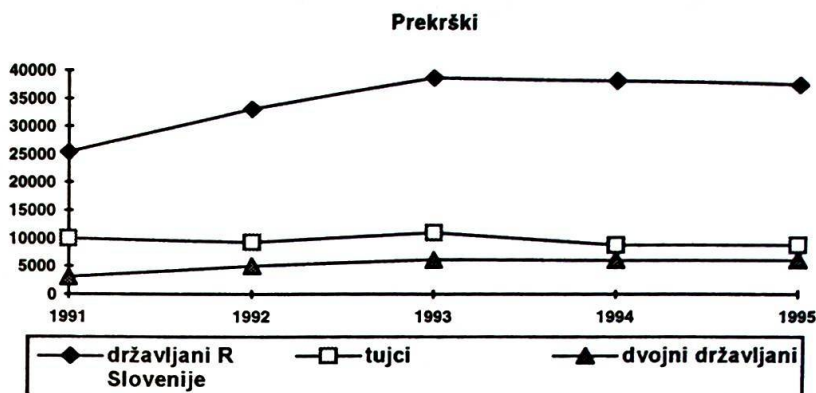
Grafikon 4: Gibanje števila kaznivih dejanj in prekrškov v letih 1991-1995

¹⁹ Bojan Trnovšek, Odklonskost migrantov. Univerza v Ljubljani, FDV, Ljubljana 1996 (Magistrsko delo), str. 102

²⁰ Število kaznivih dejanj je praviloma manjše od števila osumljenцев, saj je lahko za posamezno kaznivo dejanje več osumljenih.

²¹ Število prekrškov je praviloma večje od števila kršiteljev, saj je lahko kršitelj hkrati obravnavan za več prekrškov.

Osumljenci so bili tujci in dvojni državljani. Od 132.604 preiskanih kaznivih dejanj so bili državljani Slovenije osumljeni 104.981 oz. 79,2%, tujci 10.068 oz. 7,6% in dvojni državljani 17.555 oz. 13,2% kaznivih dejanj. V petih letih je bilo 1.189,8 kaznivih dejanj, ki so jih bili osumljeni državljani Slovenije na 100.000 prebivalcev državljanov Slovenije in 1.982,6 kaznivih dejanj, ki so jih bili osumljeni dvojni državljani na 100.000 prebivalcev dvojnih državljanov.²² To pomeni, da je obremenjenost s kriminaliteto pri dvojnih državljanih večja kot pri državljanih Slovenije.

Poleg kaznivih dejanj je policija v tem obdobju obravnavala 247.255 prekrškov, od tega so jih državljani Slovenije storili 172.727 oz. 69,9%, tujci 48.007 oz. 19,4% in dvojni državljani 26.539 oz. 10,7%. Do leta 1993 je število prekrškov naraščalo, po tem letu pa začne upadati. Prevladovala so kršitve Zakona o prekrških zoper javni red in mir. Število prekrškov, ki so jih storili državljani Slovenije, je bilo največje v letu 1993, po tem letu pa začne upadati in je leta 1995 znašalo 71,5%. Število prekrškov, za katere so bili obravnavani tujci, se je v enakem obdobju zmanjšalo za 11,6%, njihov delež pa je upadel od 26,0% leta 1991 na 16,9% v letu 1995. Število prekrškov, ki so jih storili dvojni državljani, je v letih 1991-1993 naraščalo, po tem letu pa se ustali na deležu 11,5% oz. 11,6%. Gibanje števila prekrškov, ki so jih storili tujci, je bilo v prvih letih po osamosvojitvi Slovenije verjetno povezano s povečanim številom beguncev (t. j. tujcev), ki so se v Slovenijo zatekli zaradi vojne na Hrvaškem in kasneje v Bosni in Hercegovini. Zmanjšanje števila tujcev, kršiteljev predpisov, je v zadnjih dveh letih verjetno povezano z vračanjem beguncev v njihovo domovino in s tem manjšim številom tujcev - beguncev v Sloveniji.²³

Med množico podatkov, ki izvirajo iz korelacije med kriminaliteto in imigrantskimi skupinami, so še posebej relevantni podatki o starostni strukturi osumljencev. Frapanten je podatek, da v zadnjih letih narašča deviantnost med mlajšimi, kar velja predvsem za imigrante v starosti med 14 in 17 let.

²² Kriminalitetno število nam pove obremenjenost s kriminaliteto na 100.000 prebivalcev.

²³ Bojan Trnovšek, isti vir, str. 102-103

Summary

Serbian community in Slovenia (statistical picture)

Serbia community (population) in Slovenia forms, in the ethno-numerical sense, a minority. According to the 1991 census, only 2.44% (47.911 persons) of the inhabitants of the Republic of Slovenia defined themselves as Serbs. The Serbian ethnic group emerged (predominantly) as the result of the contemporary immigrant processes, which were specially intensive in the period between 1960 and 1985. Data about the place of birth, and data about the place of permanent residence are clearly proving this fact; the largest part of Serbian population was born in Bosnia and Herzegovina (36,9%), in Serbia (20.2%), in Croatia 5.1%, etc.; less than 1/3 of the Serbian "minority" was born in Slovenia.

Serbian community has many of the characteristics, well-known from the theory of migration relations. At least four must be mentioned: a) Serbian community is considered to be a "young" ethnic group (almost 3/4 of this population are younger than 45 years of age), b) territorial dispersion of Serbian population (Serbs live in every Slovene parish), c) the prevalence of male population (male, 54%; female, 46%) and, d) relatively low socio-economic status: unfavourable educational attainment, and employment in industrial branches which are in serious crisis. This are probably the most dangerous challenges for the maintenance and development of autochthonous ethnic identity.

Slovenian national approach towards immigrant populations is elaborated in rudimental form. The provisions in the Slovene Constitution, art. 61 (Profession of national Allegiance) and art. 62 (The Right to the Use of Language and Script), are, namely, still waiting for further elaboration. The relations between Serbian community and the Slovene state are still far away from the ideal model, where processes of adaptation and developed cultural pluralism present the cornerstones for living together in an ethnically mixed society. The process of cultural pluralism promotes the participation and self-management of ethnic groups, and is in the explicit opposition to conceptions of ethnic stratification and forced assimilation.

STATISTIČNO GRADIVO

Tabela št. 1

Stalno prebivalstvo Republike Slovenije po narodnosti in verski pripadnosti.

	Skupaj					VEROIZPOVED						
		Islamska	Judovska	Katoliška	Prvoslavna	Protes- tantska	Pro- orientalski kulti	druge veroizpovedi	Verniki, ki ne pripadajo nobeni veroizpovedi	Ni vernik	Ni želel odgovoriti	Neznano
Republika Slovenija	1965986	29719	201	1403014	46819	19000	346	254	3993	85485	82837	294318
Slovenci	1727018	852	133	1334150	1164	17068	299	184	3482	75836	70562	223288
Italijani	3064	5	3	2322	8	14	1	3	18	155	81	454
Madžari	8503	6	3	6959	9	1009	3	3	5	77	99	330
Romi	2293	575	-	870	70	11	1	3	3	29	81	650
Albanci	3629	2422	1	478	61	2	1	12	8	67	99	478
Avstrijci	199	-	1	142	-	11	1	-	-	7	6	31
Bolgari	169	8	-	14	55	-	-	-	2	12	20	58
Čehi	323	-	-	212	6	9	-	-	1	28	23	44
Črnogorci	4396	608	1	813	1474	25	1	-	10	419	190	855
Grki	23	-	-	4	10	-	-	1	-	3	2	3
Hrvati	54212	182	14	45226	368	151	6	5	50	1626	1332	5252
Makedonci	4432	113	6	428	2580	28	1	1	8	293	184	790
Muslimani	26842	20609	15	932	600	31	2	2	17	599	665	3370
Nemci	546	-	-	322	3	67	-	2	-	14	18	120
Poljaki	204	20	-	149	1	5	-	-	-	4	6	19
Romuni	116	4	-	34	22	6	6	-	1	1	4	38
Rusi	170	-	-	26	71	2	-	2	4	16	8	41
Rusini	57	2	-	33	5	3	-	-	-	5	1	8
Slovaki	141	-	-	50	-	55	-	-	2	11	7	16
Srbi	47911	208	8	979	34304	138	3	3	93	3034	1813	7328
Turki	155	129	-	4	5	3	-	-	1	3	1	9
Ukrajinci	213	-	-	99	40	9	-	9	-	10	8	38
Vlahi	38	1	-	21	6	1	-	-	-	4	-	5
Židje	37	-	9	10	1	2	-	-	-	5	3	7
Drugi	1178	298	1	249	292	21	5	6	5	61	54	186
Narodnostno se niso opredelili po čl.214 Ustave RS	9011	517	-	1131	592	71	4	3	167	673	3568	2285
Opredelili so se kot												
Jugoslovani	12307	1143	1	2043	2437	83	-	3	79	1563	1195	3760
Opredelili so se po regionalni pripadnosti	5254	1209	4	1834	1209	25	2	1	14	173	112	671
Neznano	53545	808	1	3480	1426	150	10	11	23	757	2695	44184

Vir: Republika Slovenija Statistični urad Republike Slovenije, Popis 1991

Tabela št. 2

Pribivalstvo po narodnosti pripadnosti ob popisih 1953, 1961, 1971, 1981 in 1991

	1953 ¹		1961		1971		1981		1991	
	skupaj	delež %	skupaj	delež %	skupaj	delež %	skupaj	delež %	skupaj	delež %
REPUBLIKA SLOVENIJA	1466425	100	1591523	100	1727137	100	1891864	100	1965986	100
NARODNOSTNO OPREDELJENI										
Slovinci	1415448	96,52	1522248	95,65	1624029	94,03	1712445	90,52	1727018	87,84
Italijani	854	0,06	3072	0,19	3001	0,17	2187	0,12	3064	0,16
Madžari	11019	0,75	10498	0,66	9785	0,57	9496	0,5	8503	0,43
Romi	1663	0,12	158	0,01	977	0,06	1435	0,08	2293	0,12
Albanci	169	0,01	282	0,02	1281	0,07	1985	0,1	3629	0,18
Avstrijci	289	0,02	254	0,02	278	0,02	180	0,01	199	0,01
Bolgari	49	0,00	180	0,01	139	0,01	105	0,01	169	0,01
Čehi	807	0,06	584	0,04	445	0,03	433	0,02	323	0,02
Črnogorci	1356	0,09	1384	0,09	1978	0,11	3217	0,17	4396	0,22
Grki	24	0,00	50	0,00	24	0,00	18	0,00	23	0,00
Hrvati	17978	1,23	31429	1,97	42657	2,47	55625	2,94	54212	2,76
Makedonci	640	0,04	1009	0,06	1613	0,09	3288	0,17	4432	0,22
Muslimani	1617	0,11	465	0,03	3231	0,19	13425	0,71	26842	1,36
Nemci	1617	0,11	732	0,05	422	0,02	380	0,02	546	0,03
Poljaki	275	0,02	222	0,01	194	0,01	204	0,01	204	0,01
Romuni	41	0,00	48	0,00	43	0,00	94	0,01	116	0,01
Rusi	593	0,04	295	0,02	302	0,02	194	0,01	170	0,01
Rusini ²	46	0,00	384	0,02	66	0,00	54	0,00	57	0,00
Slovaki	60	0,01	71	0,00	85	0,01	144	0,01	141	0,01
Srbi	11225	0,77	13609	0,86	20521	1,19	42182	2,23	47911	2,44
Turki	68	0,01	135	0,01	53	0,00	87	0,00	155	0,01
Ukrajinci ²	143	0,01	192	0,01	213	0,01
Vlahi	9	0,00	6	0,00	5	0,00	17	0,00	38	0,00
Židje	15	0,00	21	0,00	72	0,00	9	0,00	37	0,00
Drugi	352	0,02	449	0,03	307	0,02	577	0,03	1178	0,06
NARODNOSTNO NEOPREDELJENI										
Narodnostno se niso opredelili po čl.214 Ustave RS	-	-	-	-	3073	0,18	2975	0,16	9011	0,46
Opredelili so se kot Jugoslovani	-	-	2784	0,18	6744	0,39	26263	1,39	12307	0,63
Opredelili so se po regionalni pripadnosti	-	-	-	-	2705	0,16	4018	0,21	5254	0,27
NEZNANO	211	0,01	1154	0,07	2964	0,17	10635	0,56	53545	2,72

¹ Ozemlje v času popisa.² V popisih leta 1953 in 1961 so Rusini in Ukrajinci prikaza skupaj.

Tabela št. 3
Prebivalstvo po narodnosti in rojstnem kraju

Narodnostna pripadnost	Skupaj	V kraju stalnega prebiv.	PREBIVALSTVO ROJENO											Neznano
			V drugem naselju iste občine	V drugi občini in to v SR, R, AP					V tujini					
				Bosni in Hercegovini	Črni Gori	Hrvaški	Make-doniji	Sloveniji		Srbiji				
									Skupaj	Brez območij AP	AP Kosovo	AP Vojvodina		
Skupaj	1965986	1007579	367151	60028	3727	58332	5098	401378	26401	16132	4709	5560	23941	12249
Slovenci	1727018	928860	356600	3598	474	16006	644	391549	4992	3288	320	1384	20361	3892
Italijani	3064	1324	460	12	5	610	3	269	12	9	1	2	354	14
Madžari	8503	4927	2268	11	2	90	2	332	566	17	3	546	288	17
Albanci	3629	766	61	87	42	37	904	80	1566	55	1502	9	20	66
Črnogorci	4396	1111	125	323	1636	453	39	217	436	126	231	79	13	38
Hrvati	54212	8364	1149	8699	144	32872	73	1386	824	294	89	441	315	386
Makedonci	4432	1107	145	72	21	63	2642	179	104	52	12	40	48	46
Muslimani	26842	7964	616	15622	765	264	122	612	657	307	319	31	61	159
Srbi	47911	11975	871	17686	153	2422	171	1200	13027	9687	1493	1847	108	297
Drugi	5862	2014	440	742	12	223	148	271	808	219	344	245	1146	58
Neopr.po 214.čl.														
Ustave Rs	9011	3499	726	2059	108	951	78	890	485	281	62	142	143	72
Jugoslovani	12307	3919	575	3880	173	1026	102	1037	1310	815	110	385	204	81
Regional.opredeljeni	5254	1327	363	2211	29	911	5	241	93	36	8	49	36	38
Neznano	53545	30422	2752	5026	163	2394	165	3115	1521	946	215	360	844	7085

Vir: Republika Slovenija, Zavod Republike Slovenije za statistiko, popis 1991

Tabela št. 4
Prebivalci srbske narodnosti po starosti in spolu

Starost	Skupaj	Moški	Ženske	Starost	Skupaj	Moški	Ženske
0	572	301	271	51	536	373	163
1	673	370	303	52	454	330	124
2	732	373	359	53	486	338	148
3	835	448	387	54	457	337	120
4	875	461	414	55	395	298	97
5	880	439	441	56	404	295	109
6	916	495	421	57	301	209	92
7	960	498	462	58	236	148	91
8	932	445	487	59	211	124	87
9	935	493	442	60	200	116	84
10	997	489	508	61	189	108	81
11	907	466	441	62	208	117	91
12	798	404	394	63	192	123	69
13	814	422	392	64	238	167	71
14	671	341	330	65	179	117	62
15	619	330	289	66	175	117	58
16	517	274	243	67	164	117	47
17	484	249	235	68	117	72	45
18	412	216	196	69	75	41	34
19	379	172	207	70	65	46	19
20	412	179	233	71	49	30	19
21	418	195	223	72	22	10	12
22	483	178	305	73	11	5	6
23	553	209	344	74	21	13	8
24	612	236	376	75	24	12	12
25	765	306	459	76	37	20	17
26	787	326	461	77	31	11	20
27	959	393	566	78	32	15	17
28	1032	463	569	79	21	8	13
29	1046	494	552	80	18	9	9
30	1291	617	674	81	15	5	10
31	1272	634	638	82	20	11	9
32	1405	685	720	83	9	3	6
33	1241	621	620	84	14	7	7
34	1438	801	637	85	12	4	8
35	1448	794	654	86	5	4	1
36	1607	896	711	87	4	2	2
37	1363	770	593	88	3	1	2
38	1405	805	600	89	2	1	1
39	1041	588	453	90	1	-	1
40	1007	594	413	91	2	1	1
41	1002	589	413	92	-	-	-
42	781	458	323	93	-	-	-
43	726	404	322	94	-	-	-
44	688	420	268	95	-	-	-
45	399	227	172	96	-	-	-
46	433	261	172	97	-	-	-
47	416	255	161	98	-	-	-
48	400	249	151	99	-	-	-
49	441	292	149	100 in več	-	-	-
50	465	293	172	neznano	32	21	11
					47911	25701	22210

Tabela št. 5: Prebivalstvo po narodnosti pripadnosti po občinah

	Skupaj Total	Narodnostno opredeljeni Nationally defined																				Narodnostno neopredeljeni Nationally undeclared			Neznano Unknown					
		Slovenci Slovenes	Italijani Italians	Madžari Hungarians	Romi Romes	Albanci Albanians	Avstrijci Austrians	Bolgarji Bulgarians	Čehi Czechs	Crnogorci Montenegrins	Griki Greeks	Hrvati Croats	Makedonci Macedonians	Muslimani Muslims	Nemci Germans	Poljaki Poles	Romuni Rumanians	Rusi Russians	Rusini Rusnians	Slovaki Slovaks	Srbi Serbs	Turki Turks	Ukrajinci Ukrainians	Vlahi Vlachs		Židje Jews	Drugi other	Narodnostno se niso opredelili po čl. 214 Ustave RS Undeclared per art. 214	Opredeleženi so se kot Jugoslovani pripadnosti so se po regionalni pripadnosti Regional affiliation	Opredeleženi so se po regionalni pripadnosti Regional affiliation
Republika Slovenija	1965986	1727018	3064	8503	2293	3629	199	169	323	4396	23	54212	4432	26842	546	204	116	170	57	141	47911	155	213	38	37	1178	9011	12307	5254	53545
Ajdovščina	22623	21364	5	6	-	27	-	3	-	28	-	143	31	192	5	1	-	-	-	1	372	3	-	-	-	4	41	100	41	265
Brežice	24724	21676	3	15	15	52	1	1	10	34	-	1325	67	101	4	4	1	2	4	1	401	-	4	-	1	79	187	24	712	
Celje	64736	55680	7	56	-	226	2	10	14	115	1	2059	171	602	23	1	5	8	2	4	2069	4	11	14	1	23	318	483	103	2724
Cerknica	15020	13922	-	1	-	20	-	-	-	6	-	360	26	110	3	-	-	-	-	-	155	-	-	-	-	3	93	39	20	262
Črnomelj	18374	15991	1	3	46	26	3	4	-	29	-	1029	17	231	3	1	-	-	1	-	365	-	3	-	-	5	90	139	15	372
Domžale	44185	40630	5	13	5	63	6	1	6	100	-	813	94	496	16	4	4	1	2	1	652	-	-	2	-	25	108	154	87	897
Dravograd	8507	7987	1	-	3	16	2	-	-	10	-	139	9	24	1	-	-	-	-	-	80	5	-	-	-	3	5	35	8	179
Gornja Radgona	21315	20448	-	12	-	42	2	-	1	10	-	147	27	3	2	2	1	-	1	1	62	7	2	-	-	8	90	49	3	388
Grosuplje	28151	26494	-	3	52	18	-	-	2	18	-	398	9	131	2	-	1	2	-	-	288	1	1	-	-	4	52	47	44	584
Hrastnik	11059	9350	-	7	-	19	1	-	-	8	-	359	18	434	-	-	-	-	-	-	283	-	1	-	-	1	140	120	14	301
Idrija	17207	16488	7	3	-	16	-	-	2	7	-	93	5	62	-	-	-	-	-	-	46	5	-	-	-	1	66	23	11	372
Ilir.Bistrica	14624	13590	6	-	-	24	1	1	-	13	-	399	17	33	3	-	-	-	1	-	183	-	1	1	-	1	24	75	23	227
Izola-Isola	13770	9428	567	14	1	33	-	2	3	39	-	1223	64	347	9	2	-	1	-	3	510	14	2	-	-	19	250	205	434	606
Jesenice	31939	23454	4	7	6	59	4	10	8	116	-	889	461	3342	1	27	4	3	-	-	1861	3	35	-	-	69	312	306	164	773
Kamnik	28766	26248	-	1	-	31	-	-	4	2	175	-	388	108	543	4	3	1	4	1	427	-	1	-	-	11	46	96	110	565
Kočevje	18523	15406	6	18	56	28	1	-	3	32	-	1422	18	309	8	2	2	3	-	-	458	4	4	-	-	17	80	99	32	519
Koper-Capodistria	45391	33307	1015	41	-	83	2	6	6	147	1	3386	110	1001	15	6	1	9	-	20	1938	9	9	-	1	25	384	593	1017	2266
Kranj	72185	62324	3	27	3	201	5	5	10	476	2	1279	477	879	12	6	-	7	-	4	2895	5	4	-	-	111	355	757	207	2128
Krško	28576	26473	4	10	31	46	1	1	4	33	-	541	16	145	6	3	1	1	-	-	195	1	8	-	-	32	89	103	26	800
Laško	19014	17715	-	6	-	37	1	-	6	18	-	218	16	207	30	1	-	1	-	2	245	-	-	-	-	2	53	35	7	438
Lenart	17217	16810	-	2	-	13	9	-	-	5	-	85	5	3	4	-	1	-	1	2	23	-	-	-	-	1	61	6	3	182
Lendava-Lendva	26143	17917	10	6315	118	41	3	3	2	12	-	867	12	16	17	7	-	-	-	1	86	2	-	3	10	17	106	24	-	541
Litija	18709	17268	1	1	-	19	1	1	2	67	-	298	5	145	12	-	1	2	-	-	340	-	1	-	-	7	105	68	18	355
Lj.Bezigrad	58150	46060	15	69	176	153	7	18	12	238	5	2213	213	1188	5	12	6	13	6	8	3262	1	11	-	1	25	541	707	284	2889
Lj.Center	28351	22068	16	21	20	113	5	6	14	146	-	842	109	827	29	3	2	13	1	4	1386	6	2	2	4	55	236	412	123	1903
Lj.Moste Polje	72081	53882	10	52	69	192	3	25	21	366	-	3314	291	2424	14	10	6	6	-	11	5899	8	18	5	1	152	789	979	176	3367
Lj.Šiška	82845	68115	18	84	13	151	7	10	20	294	8	3131	360	1688	14	12	4	19	3	8	3933	10	24	-	6	123	599	1104	227	2845
Lj.Vič-Rudnik	80180	67740	18	40	31	194	7	8	17	175	-	2185	297	2238	-	12	2	9	4	3	3315	3	10	1	1	47	263	598	259	2689
Ljutomer	18744	17909	1	8	-	18	5	1	-	34	-	378	5	9	76	-	-	-	-	-	15	-	1	-	-	5	57	24	7	253
Logatec	9764	8908	1	4	-	15	-	1	1	14	-	104	15	141	1	-	1	-	-	-	215	-	1	-	-	6	65	66	11	195
Maribor	151221	133791	14	98	402	476	39	15	42	372	1	5282	377	809	34	35	35	14	4	6	3090	7	16	1	1	57	524	1049	202	4386
Metlika	8184	6274	1	2	58	8	1	-	-	4	-	1022	8	32	2	-	-	2	1	1	104	-	-	-	-	1	97	93	2	472
Mozirje	16533	16063	-	6	-	10	-	-	1	3	-	180	1	14	15	-	-	1	-	-	91	-	-	-	-	2	17	26	21	93
Mur.Sobota	63744	59629	3	1322	569	59	13	-	2	56	-	644	22	58	17	8	-	4	1	9	194	7	1	-	2	7	116	124	72	788
Nova Gorica	59126	53932	84	11	6	132	2	10	11	96	1	610	132	315	11	2	2	-	-	-	1376	3	1	-	3	49	187	280	150	1729
Novo mesto	58970	53428	2	19	506	30	2	-	15	136	-	1462	77	294	9	6	3	3	1	2	1103	5	1	1	2	11	254	271	65	1256
Ormož	17570	16784	-	13	-	11	1	-	-	6	-	389	1	2	2	-	-	-	-	2	20	1	-	-	-	1	61	6	2	257
Pesnica	18083	17108	-	6	-	10	4	2	-	8	-	314	15	21	25	-	1	1	-	-	64	-	-	-	-	3	52	7	4	452
Piran-Pirano	16768	10949	1169	25	3	100	3	4	8	100	-	1469	28	302	4	1	-	7	1	5	563	3	8	2	1	42	279	228	403	1056
Postojna	20283	16443	17	12	8	103	2	2	2	54	-	552	52	393	11	2	-	-	-	-	1295	-	2	-	-	15	175	346	35	771
Ptuj	68753	65188	-	15	1	94	21	1	4	38	-	1032	66	90	4	4	1	2	-	1	296	13	5	3	-	7	194	75	13	1564
Radlje ob Dravi	16929	16428	-	2	-	3	5	1	-	6	-	92	5	4	3	1	-	1	1	-	32	-	-	-	-	2	36	14	-	292
Radovljica	34286	31170	1	26	21	28	-	1	6	48	1	600	90	437	7	-	2	3	1	2	649	4	1	-	-	12	109	170	99	794
Ravne na Koroškem	27377	25129	4	4	3	26	2	-	11	27	-	541	39	210	5	5	4	1	-	1	631	-	2	-	-	9	57	110	34	523
Ribnica	12736	11985	-	5	2	17	1	-	3	41	-	226	37	78	1	-	-	-	-	2	194	-	3	-	-	5	15	51	-	68
Ruše	15440	14543	-	5	2	22	2	-	4	16	-	182	6	117	18	2	-	-	-	-	106	-	-	-	-	-	16	31	9	370
Sevnica	18958	18197	-	1	-	12	-	-	3	2	-	179	12	43	7	-	-	-	-	-	97	-	2	-	-	5	32	15	16	337
Sežana	23925	21467	20	8	6	21	-	-	1	48	-	562	32	229	5	2	-	-	-	6	611	-	3	-	1	2	77	145	49	634
Sl.Gradec	20976	19874	-	3	-	20	1	1	-	21	-	292	23	144	1	-	-	1	4	-	101	-	-	-	-	3	16	51	18	402
Sl.Bistrica	32516	31071	-	4	19	33	8	-	3	24	-	223	14	32	1	1	-	9	1	-	136	-	-	-	-	9	112	40	12	747
Sl.Konjice	21992	21106	2	5	-	22	1	-	1	22	-	188	6	75	18	2	2	1	-	-	58	-	-	-	-	1	30	25	4	434
Šentjur pri Celju	19101	18534	-	2	-	13	-	-	-	12	1	157	7	14	7	-	-	-	-	-	47	1	-	-	-	3	15	21	8	261
Škofja Loka	38303	35203	3	11	-	44	-	2	11	85	-	801	61	452	4	1	5	2	7	-	634	8	1	-	-	27	150	209	86	500
Šmarje pri Jelšah	31888	29324	1	1	-	27	4	1	6	85	-	1565	36	42	-	-	1	-	-	1	123	2	1	-	1	13	64	60	22	495
Tolmin	20975	19885</																												

Tabela št. 6
Družine po narodnosti žene-moža, matere-očeta

Tip družine narodnost žene	Narodnost moža v popolnih družinah, oziroma matere ali očeta v nepopolnih družinah											
	Skupaj	Slovenci	Italijani	Madžari	Albanci	Črnogorci	Hrvati	Makedonci	Muslimani	Srbi	Drugi in narod. neopred.	Neznano
Družine z in brez otrok	452590	389730	835	2274	886	1456	18088	1374	6950	14723	8054	8220
Slovenke	398869	376690	356	647	245	717	9340	578	1031	4387	2689	2189
Italijanke	786	289	367	3	1	3	39	1	4	25	37	17
Madžarke	2249	580	4	1467	2	4	102	2	7	36	25	20
Albanke	510	28	-	-	455	-	3	2	8	5	6	3
Črnogorke	919	308	3	-	7	362	51	9	25	112	24	18
Hrvatice	15580	6213	39	85	37	87	7287	67	217	1053	323	172
Makedonke	1104	331	1	1	1	13	61	537	14	97	37	11
Muslimanke	6189	434	2	1	60	39	98	9	5284	148	65	49
Srbkinje	11572	1638	12	24	31	150	684	113	192	8386	250	92
Druge in narod. neopr.	7046	1595	33	30	32	60	266	32	95	322	4442	139
Neznano	7766	1624	18	16	15	21	157	24	73	152	156	5510
Mati z otroki	85214	76823	161	391	49	147	2048	143	736	1365	1331	2020
Oče z otroki	14095	11985	23	80	117	53	482	30	144	369	242	570

Tabela št. 7
Aktivno prebivalstvo slovenske in srbske narodnosti po šolski izobrazbi

SLOVENCİ			SRBI			
N			N	%		
Brez šolske izobrazbe			1.059	0,1	222	0,8
3 razredi osnovne šole	Nepopolna osnovna šola	5.380	0,7	212	0,7	
4 razredi osnovne šole		20.046	2,4	2.555	9,0	
5-7 razredov osnovne šole		87.387	10,6	2.059	7,2	
Osnovna šola			169.952	20,6	8.757	31,0
Skupaj	Srednja šola	440.159	53,3	11.965	42,3	
šola za kvalificirane delavce in drug strokovni kader		191.211	23,2	5.081	18,0	
šola za visoko kvalif. delavce		12.498	1,5	304	1,1	
gimnazija		20.878	2,5	633	2,2	
srednje šole za strok. kader		141.085	17,1	4.852	17,1	
šola za usmerjeno izobraž.		74.487	9,0	1.095	3,9	
Višja šola			52.494	6,4	947	3,3
Visoka šola			49.119	5,9	1.575	5,6
Neznano			500	0,0	22	0,1
Skupaj			826.096	100	28.314	100

TABELA ŠT. 8
Aktivno prebivalstvo po na rodnosti in šolski izobrazbi

							ŠOLSKA IZOBRAZBA								
	Skupaj	Brez šolske izobr.	Nepopolna osnovna šola			Osnovna šola	Srednje šole					Višje šole	Visoke šole	Neznano	
			1-3 razrede osnovne šole	4 razrede osnovne šole	5-7 razredov osnovne šole		skupaj	Šole za kvalific. delavce in drug strok. kader	Šole za visoko-kvalif. delavce	Gimnazija	Srednje šole za strokovni kader				Šole za srednje usmerjeno izobražev.
R Slovenija	945766	1998	6553	29675	97525	205273	491173	214533	13906	23626	159289	79819	56885	55555	1129
Slovenci	826096	1059	5380	20046	87387	169952	440159	191211	12498	20878	141085	74487	52494	49119	500
Italijani	1207	2	9	46	119	148	715	272	10	114	251	68	80	88	-
Madžari	4658	6	15	65	438	2014	1760	833	59	72	589	207	184	167	9
Albanci	1955	25	14	60	97	784	869	337	13	98	338	83	31	66	9
Črnogorci	2467	10	11	118	121	643	1136	449	27	108	473	79	167	261	-
Hrvati	32261	182	410	2413	3162	7918	15094	7556	548	622	5116	1252	1311	1740	31
Makedonci	2585	12	9	151	141	803	1086	388	18	117	442	121	127	254	2
Muslimani	15011	218	179	2193	1409	5757	4865	2537	104	113	1425	686	190	187	13
Srbi	28314	222	212	2555	2059	8757	11965	5081	304	633	4852	1095	947	1575	22
Drugi	2135	89	81	182	198	526	701	282	19	75	270	55	106	240	12
Neopr.po 214.čl.Ustave RS	4327	29	26	248	368	1170	2001	893	45	117	688	258	180	298	7
Jugoslovani	6205	33	48	435	432	1705	2850	1141	64	187	1048	410	228	468	6
Regionalno opredeljeni	2991	39	35	346	368	984	1057	557	23	51	313	113	61	96	5
Neznano	15554	72	124	817	1226	4112	6915	2996	174	441	2399	905	779	996	513

Tabela št. 9
Aktivno prebivalstvo srbske narodnosti po šolski izobrazbi in spolu

	MOŠKI		ŽENSKE	
	N	%	N	%
Brez šolske izobrazbe	72	0,5	150	1,2
1-3 razrede osnovne šole	77	0,5	135	1,1
4 razrede osnovne šole	1.106	7,2	1.449	11,2
5-7 razredov osnovne šole	930	6,0	1.129	8,7
Osnovna šola	3.848	25,0	4.909	38,0
Skupaj	7.499	48,7	4.466	34,5
Šola za kvalif. delavce in drug strok. kader	3.764	24,4	1.317	10,2
Šole za visoko kvalif. delavce	273	1,8	31	0,2
gimnazija	239	1,6	394	3,0
srednja šola za strok. kader	2.684	17,4	2.168	16,8
šola za usmerjeno izobraževanje	539	3,5	556	4,3
Višja šola	633	4,1	314	2,4
Visoka šola	1.213	7,9	362	2,8
Neznano	15	0,1	7	0,1
Skupaj	15.393	100	12.921	100

Tabela št. 10

Aktivno prebivalstvo po narodnosti, šolski izobrazbi in spolu

ŽENSKA	ŠOLSKA IZOBRAZBA														
	Skupaj	Brez šolske izobr.	Nepopolna osnovna šola			Osnovna šola	Srednje šole						Višje šole	Visoke šole	Neznano
			1-3 razrede osnovne šole	4 razrede osnovne šole	5-7 razredov osnovne šole		skupaj	Šole za kvalific. delavce in drug strok. kader	Šole za visoko-kvalif. delavce	Gimnazija	Srednje šole za strokovni kader	Šole za srednje usmerjeno izobražev.			
R Slovenija	441384	1129	2382	12219	44218	115733	209356	72793	2797	14738	80923	38105	32960	22943	438
Slovenci	387037	513	1743	7034	39086	96172	190181	66244	2637	13120	72807	35373	31145	20940	223
Italijani	530	-	1	12	56	80	295	66	4	61	129	35	48	38	-
Madžari	2239	3	3	25	200	1154	682	235	1	54	292	100	102	65	5
Albanci	345	12	7	16	28	154	113	28	-	14	48	23	9	5	1
Črnogorci	993	8	5	78	64	348	402	121	5	47	185	44	44	44	-
Hrvati	14789	114	211	1193	1585	4778	5742	2320	49	406	2296	671	515	642	9
Makedonci	1168	9	5	87	77	447	422	101	3	70	176	72	57	63	1
Muslimani	6908	145	120	1272	749	3040	1469	496	6	53	563	351	68	37	8
Srbi	12921	150	135	1449	1129	4909	4466	1317	31	394	2168	556	314	362	7
Drugi	954	48	28	83	90	261	300	89	2	44	139	26	47	92	5
Neopr.po 214.čl.Ustave RS	2046	23	15	143	174	672	831	280	7	71	342	131	86	100	2
Jugoslovani	2931	21	30	249	227	945	1209	375	17	121	510	186	98	149	3
Regionalno opredeljeni	1365	33	19	175	179	557	349	142	3	28	115	61	22	29	2
Neznano	7158	50	60	403	574	2222	2895	979	32	255	1153	476	405	377	172

TABELA ŠT. 11

Aktivno prebivalstvo po narodnosti, šolski izobrazbi in spolu

MOSKI	MOSKI						ŠOLSKA IZOBRAZBA								
	Skupaj	Brez šolske izobr.	Nepopolna osnovna šola			Osnovna šola	Srednje šole						Višje šole	Visoke šole	Neznano
			1-3 razrede osnovne šole	4 razrede osnovne šole	5-7 razredov osnovne šole		skupaj	Šole za kvalific. delavce- in drug strok. kader	Šole za visoko-kvalif. delavce	Gimnazija	Srednje šole za strokovni kader	Šole za srednje usmerjeno izobražev.			
R Slovenija	504382	869	4171	17456	53307	89534	281817	141740	11109	8888	78366	41714	23925	32612	691
Slovenci	439059	546	3637	13012	48301	73780	249978	124967	9861	7758	68278	39114	21349	28179	277
Italijani	677	2	8	34	63	68	420	206	6	53	122	33	32	50	-
Madžari	2419	3	12	40	238	860	1078	598	58	18	297	107	82	102	4
Albanci	1610	13	7	44	69	630	756	309	13	84	290	60	22	61	8
Črnogorci	1474	2	6	40	57	295	734	328	22	61	288	35	123	217	-
Hrvati	17472	68	199	1220	1577	3140	9352	5236	499	216	2820	581	796	1098	22
Makedonci	1417	3	4	64	64	356	664	287	15	47	266	49	70	191	1
Muslimani	8103	73	59	921	660	2717	3396	2041	98	60	862	335	122	150	5
Srbi	15393	72	77	1106	930	3848	7499	3764	273	239	2684	539	633	1213	15
Drugi	1181	41	53	99	108	265	401	193	17	31	131	29	59	148	7
Neopr.po 214.čl.Ustave RS	2281	6	11	105	194	493	1170	613	38	46	346	127	94	198	5
Jugoslovani	3274	12	18	186	205	760	1641	766	47	66	538	224	130	319	3
Regionalno opredeljeni	1626	6	16	171	189	427	708	415	20	23	198	52	39	67	3
Neznano	8396	22	64	414	652	1899	4020	2017	142	186	1246	429	374	619	341

TABELA ŠT. 12

Aktivno prebivalstvo srbske narodnosti, ki opravlja poklic, po dejavnosti in šolski izobrazbi

	VISOKE ŠOLE		
	Skupaj	Magistri	Doktorji
Skupaj	93	65	28
Industrija in rudarstvo	9	9	-
Kmetijstvo in ribištvo	1	1	-
Gozdarstvo	-	-	-
Vodno gospodarstvo	-	-	-
Gradbeništvo	2	2	-
Promet in zveze	-	-	-
Trgovina	-	-	-
Gostinstvo in turizem	1	1	-
Obrt in osebne storitve	1	1	-
Stanovanjsko komunalne dejavnosti	-	-	-
Finančne, tehnične in poslovne storitve	2	2	-
Izobraž., znanost, kultura in informiranje	33	16	17
Zdravstveno in socialno varstvo	25	16	9
Družb.pol.skup., SIS, družbeno pol. organiz.	19	17	2
Neznano	-	-	-

TABELA ŠT. 14

Aktivno prebivalstvo srbske narodnosti, ki opravlja poklic, po šolski izobrazbi in dejavnosti

	Skupaj	Brez šolske izobrazbe		1-3 razredov osnovne šole		4-7 razredov osnovne šole	Osnovna šola	Srednje šole		Gimnazija	Tehnične, in druge strokovne šole	Šola za srednje usmerjeno izobraž.	Višje šole	Visoke šole	Neznano
		Skupaj	Ne-pismeni	Skupaj	Ne-pismeni			Skupaj	Poklicne delovodske in poslovne šole						
Skupaj	26001	207	52	205	10	4416	7862	10863	4962	586	4492	823	911	1519	18
industrija in rudarstvo	10406	79	17	79	4	2418	4125	3360	1854	97	1117	292	157	185	3
kmetij.in ribištvo	355	13	3	9	-	102	105	96	39	7	46	4	12	17	-
gozdarstvo	74	5	1	8	-	24	13	13	5	-	7	1	3	3	-
vodno gospodarstvo	21	-	-	1	-	1	6	11	7	1	3	-	1	1	-
gradbeništvo	1875	18	5	18	1	378	424	958	630	21	276	31	42	36	1
promet in zveze	2490	11	6	7	1	382	723	1265	710	51	441	63	63	33	1
trgovina	1469	8	4	11	1	114	312	915	438	66	293	118	59	50	-
gostinstvo in turizem	1432	14	2	13	-	218	456	694	394	25	210	65	27	8	2
obrtni storitve	906	10	3	4	-	128	290	438	243	12	150	33	20	15	1
stanovanj.komun.dej	418	12	1	7	-	93	144	149	95	5	44	5	5	8	-
finanč.tehn. in poslov.storitve	1111	7	3	4	-	106	205	596	170	127	262	37	71	121	1
izobr.,znanost, kultura in informiranje	983	11	3	25	2	149	285	276	85	35	126	30	87	150	-
zdravst.in soc.varstvo	2063	13	2	12	1	228	563	873	142	27	640	64	121	253	-
družb.polit.skupnosti, Sis, družb.pol.org.	2257	3	2	5	-	53	165	1154	125	111	850	68	239	635	3
neznano	141	3	-	2	-	22	35	65	25	1	27	12	4	4	6

Tabela št. 17

Pogovorni jezik v družini otrok mlajših od 18 let, v narodnostno mešanih in narodnostno homogenih družinah (samo popolne družine)

POGOVORNI JEZIK V DRUŽINI	Skupaj	NARODNOSTNO MEŠANE DRUŽINE									NARODNOSTNO HOMOGENE DRUŽINE									
		Skupaj	SLO	SLO	SLO	SLO	SLO	SLO	ITAL	MAD	HRV	SRB	DRUGO	SLO	SLO	ITAL	MAD	HRV	SRB	DRUGO
Skupaj	412076	32412	204	501	6096	1757	4294	236	604	8112	3737	6871	379664	329964	125	883	7905	11451	29336	
slovenski	366049	28878	66	238	5722	1614	3699	102	263	7630	3345	6199	337171	320393	8	20	4085	3155	9510	
italijanski	180	53	27	-	-	-	6	18	-	1	-	1	127	6	78	-	-	-	43	
madžarski	814	76	-	38	1	-	3	-	31	2	1	-	738	16	-	684	-	-	38	
hrvaški	2348	75	-	2	35	2	2	-	-	33	-	1	2273	36	2	-	1572	27	636	
srbski	1801	33	-	-	3	6	1	-	-	1	20	2	1768	10	-	-	8	1419	331	
srbsko-hrvaški	9780	158	1	-	11	20	39	-	1	16	34	36	9622	221	-	-	388	3089	5924	
slovenski in italijanski	393	207	67	-	5	1	11	76	1	8	3	35	186	113	12	-	7	4	50	
slovenski in madžarski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
slovenski in srbsko-hrvaški	6558	654	-	1	72	46	66	-	1	165	170	133	5904	88	-	-	795	1848	3173	
slovenski in drugi	1179	212	-	6	18	3	64	3	25	13	8	72	967	338	-	1	46	88	494	
italijanski in slovenski	148	76	40	-	1	-	3	27	1	-	-	4	72	15	16	-	1	-	40	
italijanski in srbsko-hrvaški	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	3	-	-	2	2	10	
italijanski in drugi	13	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	10	3	2	-	-	1	4	
madžarski in slovenski	219	101	-	63	-	-	-	-	37	1	-	-	118	19	-	73	1	-	25	
madžarski in srbsko-hrvaški	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	
madžarski in drugi	34	17	-	4	-	-	-	-	13	-	-	-	17	1	-	7	-	-	9	
hrvaški in drugi	1467	98	-	-	39	1	13	1	-	40	4	-	1369	72	1	-	696	53	547	
srbski in drugi	1806	92	-	2	4	12	15	-	-	5	40	14	1714	10	-	1	46	856	801	
drugi jeziki	3639	224	1	6	31	11	71	2	10	19	21	52	3415	531	-	12	39	371	2462	
prekmurski dialekt	5597	258	-	17	59	9	37	-	30	49	21	36	5339	5292	-	-	8	11	28	
neznano	10032	1197	2	124	95	31	264	6	191	128	70	286	8835	2797	6	85	211	527	5209	

Tabela št. 18

Pogovorni jezik v družini otrok starih 18 in več, v narodnostno mešanih in narodnostno homogenih družinah (samo popolne družine)

POGOVORNI JEZIK V DRUŽINI	oče	Skupaj	NARODNOSTNO MEŠANE DRUŽINE									NARODNOSTNO HOMOGENE DRUŽINE								
			Skupaj	SLO	SLO	SLO	SLO	SLO	ITAL	MAD	HRV	SRB	DRUGO	Skupaj	SLO	ITAL	MAD	HRV	SRB	DRUGO
				ITAL	MAD	HRV	SRB	DRUGO	SLO	SLO	SLO	SLO	SLO		SLO	SLO	ITAL	MAD	HRV	SRB
Skupaj		173772	12134	90	145	1975	378	1188	136	202	3640	1801	2579	161638	151670	145	537	2459	1577	5250
slovenski		162074	10842	38	67	1838	332	961	64	112	3475	1629	2326	151232	147000	9	13	1726	565	1919
italijanski		227	36	15	-	-	-	3	16	-	1	-	1	191	30	113	-	2	-	46
madžarski		492	45	-	26	-	-	-	-	19	-	-	-	447	6	-	429	-	-	12
hrvaški		446	34	-	-	18	-	2	-	-	12	-	2	412	22	-	-	289	2	99
srbski		248	8	-	-	-	3	-	-	-	-	5	-	240	9	-	-	1	185	45
srbsko-hrvaški		1143	59	-	-	1	12	15	-	-	6	14	11	1084	100	-	-	30	345	609
slovenski in italijanski		175	94	21	-	8	1	3	37	-	8	1	15	81	41	6	-	2	1	31
slovenski in madžarski		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
slovenski in srbsko-hrvaški		968	206	-	1	28	12	11	1	-	42	71	40	762	25	1	1	159	231	345
slovenski in drugi		455	76	-	3	7	3	26	1	3	6	7	20	379	279	-	1	11	8	80
italijanski in slovenski		86	37	13	-	2	-	5	16	-	-	-	1	49	13	13	-	2	-	21
italijanski in srbsko-hrvaški		4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	-	-	1	-	2
italijanski in drugi		6	3	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	3	1	1	-	-	1	-
madžarski in slovenski		65	19	-	11	-	-	2	-	5	-	-	1	46	6	1	31	-	-	8
madžarski in srbsko-hrvaški		3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	3
madžarski in drugi		26	8	-	4	-	-	-	-	3	-	-	1	18	-	-	17	-	-	1
hrvaški in drugi		280	30	1	-	6	-	2	-	-	15	2	4	250	16	-	-	166	4	64
srbski in drugi		236	26	-	-	1	3	2	-	-	1	17	2	210	7	-	-	9	120	74
drugi jeziki		965	93	1	3	15	2	26	-	9	12	9	16	872	462	1	12	15	48	334
prekmurski dialekt		2598	93	-	6	19	2	8	-	8	23	10	17	2505	2490	-	-	2	1	12
neznano		3275	425	1	24	32	8	122	1	43	38	35	121	2850	1162	-	33	44	66	1545

Tabela št. 19

Pogovorni jezik v okolju otrok, mlajših od 18 let, v narodnostno mešanih in narodnostno homogenih družinah (samo popolne družine)

POGOVORNI JEZIK V OKOLJU	oče	Skupaj	NARODNOSTNO MEŠANE DRUŽINE									NARODNOSTNO HOMOGENE DRUŽINE								
			Skupaj	SLO	SLO	SLO	SLO	SLO	ITAL	MAD	HRV	SRB	DRUGO	Skupaj	SLO	ITAL	MAD	HRV	SRB	DRUGO
				ITAL	MAD	HRV	SRB	DRUGO	SLO	SLO	SLO	SLO	SLO		SLO	SLO	ITAL	MAD	HRV	SRB
Skupaj		412076	32412	204	501	6096	1757	4294	236	604	8112	3737	6871	379664	329964	125	883	7905	11451	29336
slovenski		381947	29592	87	219	5757	1654	3818	113	252	7775	3557	6360	352355	319961	17	59	6283	7853	18182
italijanski		114	36	17	-	3	-	-	13	-	-	1	2	78	10	38	-	1	1	28
madžarski		240	29	-	15	-	-	2	-	12	-	-	-	211	8	-	185	1	-	17
hrvaški		718	45	-	3	16	-	4	-	-	18	1	3	673	104	-	-	371	12	186
srbski		435	9	-	-	1	1	2	-	-	-	4	1	426	35	-	-	4	321	66
srbsko-hrvaški		2433	46	-	-	8	6	16	-	-	3	7	6	2387	200	-	-	94	621	1472
slovenski in italijanski		751	248	52	-	18	6	23	67	-	28	6	48	503	333	26	1	17	19	107
slovenski in madžarski		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
slovenski in srbsko-hrvaški		4107	231	1	-	23	20	27	1	-	47	57	55	3876	56	2	1	443	1212	2162
slovenski in drugi		986	110	-	5	18	6	20	7	24	9	3	18	876	370	2	14	46	66	378
italijanski in slovenski		195	79	42	-	2	1	1	24	-	1	-	8	116	27	29	1	3	6	50
italijanski in srbsko-hrvaški		9	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	8	1	-	-	1	1	5
italijanski in drugi		13	4	-	-	-	1	-	2	-	1	-	-	9	3	3	1	-	-	2
madžarski in slovenski		545	126	-	72	-	-	-	-	50	2	-	-	419	30	-	348	1	-	40
madžarski in srbsko-hrvaški		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
madžarski in drugi		71	20	-	4	-	-	-	-	16	-	-	-	51	4	-	42	-	-	5
hrvaški in drugi		849	42	-	1	13	1	7	1	-	16	-	3	807	96	2	-	364	41	304
srbski in drugi		1037	28	-	1	1	2	7	-	-	-	10	7	1009	11	-	1	27	490	480
drugi jeziki		2706	306	1	9	81	22	77	1	18	43	12	42	2400	1250	-	37	31	256	826
prekmurski dialekt		4787	232	2	17	47	4	39	-	28	42	15	38	4555	4478	-	1	11	8	57
neznano		10133	1228	2	155	106	33	251	7	204	126	64	280	8905	2987	6	192	207	544	4969

Tabela št. 20

Pogovorni jezik v okolju otrok starih 18 in več let, v narodnostno mešanih in narodnostno homogenih družinah (samo popolne družine)

POGOVORNI JEZIK V OKOLJU	Skupaj	NARODNOSTNO MEŠANE DRUŽINE									NARODNOSTNO HOMOGENE DRUŽINE									
		oče	Skupaj	SLO	SLO	SLO	SLO	SLO	ITAL	MAD	HRV	SRB	DRUGO	Skupaj	SLO	ITAL	MAD	HRV	SRB	DRUGO
				ITAL	MAD	HRV	SRB	DRUGO	SLO	SLO	SLO	SLO	SLO		SLO	SLO	ITAL	MAD	HRV	SRB
Skupaj	173772	12134	90	145	1975	378	1188	136	202	3640	1801	2579	161638	151670	145	537	2459	1577	5250	
slovenski	163692	11007	47	77	1831	345	984	69	101	3479	1710	2364	152685	146247	15	36	2129	1201	3057	
italijanski	112	12	4	-	-	1	2	3	-	1	-	1	100	48	36	-	1	-	15	
madžarski	122	13	-	8	1	-	-	-	4	-	-	-	109	8	-	95	-	-	6	
hrvaški	143	17	-	-	7	1	4	-	-	3	-	2	126	50	1	-	51	3	21	
srbski	57	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	56	16	-	-	-	32	8	
srbsko-hrvaški	256	20	-	-	1	3	5	-	3	1	3	4	236	89	1	-	5	42	99	
slovenski in italijanski	469	135	16	-	21	4	9	39	-	14	8	24	334	217	31	1	17	4	64	
slovenski in madžarski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
slovenski in srbsko-hrvaški	512	67	-	-	8	2	5	-	-	18	21	13	445	42	-	-	99	116	188	
slovenski in drugi	506	56	2	1	7	3	8	2	4	13	5	11	450	335	2	17	15	14	67	
italijanski in slovenski	157	49	20	-	3	-	3	20	-	-	1	2	108	17	55	-	7	-	29	
italijanski in srbsko-hrvaški	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	1	
italijanski in drugi	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	1	-	-	-	
madžarski in slovenski	246	39	-	26	-	-	-	-	-	-	-	1	207	7	1	185	-	-	14	
madžarski in srbsko-hrvaški	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	1	
madžarski in drugi	43	11	-	5	-	-	-	-	6	-	-	-	32	-	-	32	-	-	-	
hrvaški in drugi	158	17	1	-	4	-	3	-	-	6	1	2	141	46	-	1	64	4	26	
srbski in drugi	140	10	-	-	1	-	3	-	-	-	4	2	130	12	1	1	4	66	46	
drugi jeziki	1659	188	-	3	43	9	41	1	13	44	9	25	1471	1227	1	32	20	35	156	
prekmurski dialekt	2186	77	-	3	13	1	9	-	8	21	8	14	2109	2091	-	1	2	1	14	
neznano	3308	415	-	22	35	8	112	2	51	40	31	114	2893	1216	-	135	45	59	1438	

Tabela št. 21

Materni jezik otrok mlajših od 18 let v narodnostno mešanih in narodnostno homogenih družinah (samo popolne družine)

MATERNI JEZIK	Skupaj	NARODNOSTNO MEŠANE DRUŽINE									NARODNOSTNO HOMOGENE DRUŽINE									
		oče	Skupaj	SLO	SLO	SLO	SLO	SLO	ITAL	MAD	HRV	SRB	DRUGO	Skupaj	SLO	ITAL	MAD	HRV	SRB	DRUGO
				ITAL	MAD	HRV	SRB	DRUGO	SLO	SLO	SLO	SLO	SLO		SLO	SLO	ITAL	MAD	HRV	SRB
Skupaj	412076	32412	204	501	6096	1757	4294	236	604	8112	3737	6871	379664	329964	125	883	7905	11451	29336	
slovenski	363305	29213	82	238	5333	1482	3485	183	538	7877	3549	6446	334092	326165	14	12	1951	939	5011	
italijanski	401	178	115	-	5	-	11	36	-	4	-	7	223	11	103	-	2	1	106	
madžarski	1284	288	-	241	1	-	4	1	37	3	-	1	996	29	-	845	-	-	122	
hrvaški, hrvaško-srbski	8048	779	-	-	576	5	76	-	4	89	8	21	7269	319	1	-	4830	67	2052	
srbski, srbsko-hrvaški	25983	738	-	1	62	227	218	-	1	35	96	98	25245	673	1	-	910	10032	13629	
drugi jeziki	3846	243	2	4	13	5	159	7	5	8	13	27	3603	457	1	4	18	69	3054	
prekmurski dialekt	229	20	-	-	2	1	6	-	5	2	1	3	209	158	-	-	2	28	21	
neznano	8980	953	5	17	104	37	335	9	14	94	70	268	8027	2152	5	22	192	315	5341	

Tabela št. 22

Materni jezik otrok starih 18 in več let, v narodnostno mešanih in narodnostno homogenih družinah (samo popolne družine)

MATERNI JEZIK	Skupaj	NARODNOSTNO MEŠANE DRUŽINE										NARODNOSTNO HOMOGENE DRUŽINE							
		Skupaj	SLO	SLO	SLO	SLO	SLO	ITAL	MAD	HRV	SRB	DRUGO	Skupaj	SLO	ITAL	MAD	HRV	SRB	DRUGO
			ITAL	MAD	HRV	SRB	DRUGO	SLO	SLO	SLO				SLO	SLO				
oče																			
mati																			
Skupaj	173772	12134	90	145	1975	378	1188	136	202	3640	1801	2579	161638	151670	145	537	2459	1577	5250
slovenski	163486	11044	51	74	1712	287	931	105	177	3544	1739	2424	152442	150095	11	13	985	145	1193
italijanski	303	77	39	-	3	-	7	27	-	1	-	-	226	13	128	-	5	-	80
madžarski	664	94	-	69	4	-	1	-	18	-	-	2	570	21	-	513	-	-	36
hrvaški, hrvaško-srbski	2024	263	-	1	196	2	13	-	-	42	2	7	1761	130	2	-	1269	10	350
srbski, srbsko-hrvaški	3419	209	-	-	26	79	46	-	-	10	24	24	3210	251	-	-	143	1350	1466
drugi jeziki	799	87	-	-	9	1	60	2	1	2	3	9	712	169	2	6	10	16	509
prekmurski dialekt	102	7	-	-	-	1	-	-	1	2	-	3	95	80	-	-	-	4	11
neznano	2975	353	-	1	25	8	130	2	5	39	33	110	2622	911	2	5	47	52	1605

Tabela št. 23

Narodnostna pripadnost otrok, mlajših od 18 let, v narodnostno mešanih in narodnostno homogenih družinah (samo popolne družine)

NARODNOST OTROK	Skupaj	NARODNOSTNO MEŠANE DRUŽINE										NARODNOSTNO HOMOGENE DRUŽINE							
		Skupaj	SLO	SLO	SLO	SLO	SLO	ITAL	MAD	HRV	SRB	DRUGO	Skupaj	SLO	ITAL	MAD	HRV	SRB	DRUGO
			ITAL	MAD	HRV	SRB	DRUGO	SLO	SLO	SLO				SLO	SLO				
oče																			
mati																			
Skupaj otrok	412076	32412	204	501	6096	1757	4294	236	604	8112	3737	6871	379664	329964	125	883	7905	11451	29336
Slovenci	359530	27828	99	367	5768	1589	3594	140	499	7306	2801	5665	331702	328387	5	15	1026	283	1986
Italijani	334	145	75	-	-	-	4	60	-	-	-	6	189	2	117	-	-	-	70
Madžari	1110	168	-	107	2	-	2	-	57	-	-	-	942	12	-	845	-	-	85
Albanci	938	21	-	-	-	-	-	1	-	1	1	18	917	17	-	-	-	3	897
Črnogorci	972	107	-	1	-	-	13	-	-	4	1	88	865	19	-	-	25	4	817
Hrvati	8705	762	-	194	4	-	6	-	-	539	5	14	7943	98	-	-	6548	25	1272
Makedonci	1055	80	-	-	2	10	-	1	5	2	2	60	975	61	-	-	1	13	900
Muslimani	8712	170	-	4	1	50	-	-	5	3	107	8542	178	-	-	6	16	8342	
Srbi	12568	499	-	2	71	4	-	-	1	414	7	12069	32	-	-	3	10619	1415	
Druge narodnosti	1298	103	2	-	2	3	56	3	5	-	2	30	1195	34	1	4	2	5	1149
Neopredeljeni po čl. 214	2645	510	10	6	27	24	85	4	14	53	108	179	2135	43	-	-	72	81	1939
Jugoslovani	3295	475	2	-	12	25	62	-	-	50	148	176	2820	10	-	-	27	75	2708
Regionalno opredeljeni	979	68	-	-	2	-	17	-	-	5	3	41	911	7	-	-	2	4	898
Neznano	9935	1476	16	21	82	38	390	29	28	143	249	480	8459	1064	2	19	193	323	6858

Tabela št. 24

Narodnostna pripadnost otrok, starih 18 let in več, v narodnostno mešanih in narodnostno homogenih družinah (samo popolne družine)

NARODNOST OTROK	oče	Skupaj	NARODNOSTNO MEŠANE DRUŽINE							NARODNOSTNO HOMOGENE DRUŽINE										
			Skupaj	SLO	SLO	SLO	SLO	SLO	ITAL	MAD	Skupaj	SLO	ITAL	MAD	HRV	SRB	DRUGO			
				ITAL	MAD	HRV	SRB	DRUGO	SLO	SLO		SLO	SLO	ITAL	MAD	HRV	SRB	DRUGO		
Skupaj otrok		173772	12134	90	145	1975	378	1188	136	202	3640	1801	2579	161638	151670	145	537	2459	1577	5250
Slovinci		163391	10661	67	105	1856	328	982	91	160	3424	1458	2190	152730	150897	15	9	875	116	818
Italijani		250	60	20	-	1	-	-	37	-	-	1	1	190	6	125	-	-	-	59
Madžari		617	68	-	39	2	-	-	-	27	-	-	-	549	7	-	516	-	-	26
Albanci		103	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	101	10	-	-	-	2	89
Črnogorci		179	28	-	-	1	-	2	-	-	1	-	24	151	14	-	5	-	-	132
Hrvati		1837	184	-	-	75	4	3	-	-	99	1	2	1653	33	-	-	1447	4	169
Makedonci		202	18	-	-	-	-	7	-	-	1	-	10	184	33	-	-	2	3	146
Muslimani		907	26	-	-	-	1	6	-	-	4	2	13	881	64	-	-	1	3	813
Srbi		1585	98	-	-	3	19	-	-	-	-	74	2	1487	10	-	-	1	1319	157
Druge narodnosti		259	35	-	-	4	1	16	-	2	1	1	10	224	24	-	5	-	-	195
Neopredeljeni po čl. 214		553	163	1	1	6	8	14	2	-	18	57	56	390	45	-	-	33	19	293
Jugoslovani		714	225	-	-	7	9	8	-	2	18	104	77	489	28	-	-	17	36	408
Regionalno opredeljeni		177	33	1	-	1	-	8	1	-	5	5	12	144	6	2	-	2	2	132
Neznano		2998	533	1	-	19	8	142	5	11	69	98	180	2465	493	3	7	76	73	1813

Tabela št. 27

Število obsojenih polnoletnih oseb po narodnosti, 1982-1994

Narodnost	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
Skupaj	11784	12339	13765	13528	13089	11981	11950	12336	9764	8278	7618	6871	6289
Črnogorci	73	61	70	81	79	66	99	81	70	43	30	18	16
Hrvati	876	817	983	905	925	849	771	781	570	433	326	336	267
Makedonci	62	71	57	55	65	82	68	59	42	23	28	17	16
Muslimani	573	646	713	942	936	728	749	748	583	500	380	334	336
Slovinci	8613	8974	10046	9368	9154	8412	8439	8965	7041	6215	6077	5539	5122
Srbi	854	909	969	1019	940	872	877	883	608	465	286	229	207
Albanci	120	137	146	190	186	153	159	182	154	124	103	96	62
Italijani	31	26	23	28	19	27	23	32	14	14	19	20	24
Madžari	72	88	79	45	50	69	29	46	35	26	22	20	27
Turki	37	18	43	48	32	19	70	106	25	10	8	2	1
Romi	171	268	306	385	305	287	301	290	250	165	123	133	113
drugo	302	324	330	462	398	417	365	163	372	260	216	127	98

Delež obsojenih polnoletnih oseb po narodnosti, 1982-1994

Narodnost	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
skupaj	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Črnogorci	0,62	0,49	0,51	0,60	0,60	0,55	0,83	0,66	0,72	0,52	0,39	0,26	0,25
Hrvati	7,43	6,62	7,14	6,69	7,07	7,09	6,45	6,33	5,84	5,23	4,28	4,89	4,25
Makedonci	0,53	0,58	0,41	0,41	0,50	0,68	0,57	0,48	0,43	0,28	0,37	0,25	0,25
Muslimani	4,86	5,24	5,18	6,96	7,15	6,08	6,27	6,06	5,97	6,04	4,99	4,86	5,34
Slovinci	73,09	72,73	72,98	69,25	69,94	70,21	70,62	72,67	72,11	75,08	79,77	80,61	81,44
Srbi	7,25	7,37	7,04	7,53	7,18	7,28	7,34	7,16	6,23	5,62	3,75	3,33	3,29
Albanci	1,02	1,11	1,06	1,40	1,42	1,28	1,33	1,48	1,58	1,50	1,35	1,40	0,99
Italijani	0,26	0,21	0,17	0,21	0,15	0,23	0,19	0,26	0,14	0,17	0,25	0,29	0,38
Madžari	0,61	0,71	0,57	0,33	0,38	0,58	0,24	0,37	0,36	0,31	0,29	0,29	0,43
Turki	0,31	0,15	0,31	0,35	0,24	0,16	0,59	0,86	0,26	0,12	0,11	0,03	0,02
Romi	1,45	2,17	2,22	2,85	2,33	2,40	2,52	2,35	2,56	1,99	1,61	1,94	1,80
drugo	2,56	2,63	2,40	3,42	3,04	3,48	3,05	1,32	3,81	3,14	2,84	1,85	1,56

Viri:

- Statistički bilten, Punoletni učinioci krivičnih dela - optuženja i osude 1982, št. 1464, 1985
- Statistički bilten, Punoletni učinioci krivičnih dela - optuženja i osude 1983, št. 1467, 1988
- Statistički bilten, Punoletni učinioci krivičnih dela - optuženja i osude 1984, št. 1516, 1987
- Statistički bilten, Punoletni učinioci krivičnih dela - optuženja i osude 1985, št. 1563, 1988
- Statistički bilten, Punoletni učinioci krivičnih dela - optuženja i osude 1986, št. 1692, 1988
- Statistički bilten, Punoletni učinioci krivičnih dela - optuženja i osude 1987, št. 1714, 1988
- Statistički bilten, Punoletni učinioci krivičnih dela - optuženja i osude 1988, št. 1771, 1989
- Statistički bilten, Punoletni učinioci krivičnih dela - optuženja i osude 1989, št. 1829, 1990
- Statistički bilten, Punoletni učinioci krivičnih dela - optuženja i osude 1990, št. 1914, 1991
- Interne tabele Statističnega urada